

Pecyn Dogfennau



Mark James LLM, DPA, DCA
Prif Weithredwr,
Chief Executive,
Neuadd y Sir, Caerfyrddin. SA31 1JP
County Hall, Carmarthen. SA31 1JP

DYDD MERCHER, 7 CHWEFROR 2018

AT: HOLL AELODAU'R CYNGOR SIR

YR WYF DRWY HYN YN EICH GALW I FYNYCHU CYFARFOD O'R **CYNGOR SIR A GYNHELIR YN SIAMBR, NEUADD Y SIR AM 10.00 AM, DYDD MERCHER, 14EG CHWEFROR, 2018** ER MWYN CYFLAWNI'R MATERION A AMLINELLIR AR YR AGENDA SYDD YNGHLWM

Mark James DYB

PRIF WEITHREDWR



AILGYLCHWCH OS GWELWCH YN DDA

Swyddog Democrataidd:	Janine Owen
Ffôn (llinell uniongyrchol):	01267 224030
E-bost:	JanineOwen@sirgar.gov.uk
Cyf:	AD016-001



EICH CYNGOR arleinamdani
www.sirgar.llyw.cymru
YOUR COUNCIL doitonline
www.carmarthenshire.gov.wales

AGENDA

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB
2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU PERSONOL.
3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD.
4. LLOFNODI YN GOFNOD CYWIR COFNODION Y CYFARFODYDD A GYNHALIUYD AR Y DYDDIADAU CANLYNOL:-
 - 4.1 13^{EG} RHAGFYR, 2017; 5 - 16
 - 4.2 10^{FED} IONAWR, 2018. 17 - 24
5. CYFLWYNIAD GAN PRIF SWYDDOG TAN, GWASANAETH TAN AC ACHUB CANOLBARTH A GORLLEWIN CYMRU
6. CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD (NID OEDD DIM WEDI DOD I LAW).
7. CWESTIYNAU GAN AELODAU:-
 - 7.1 **CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD LOUVAIN ROBERTS I'R CYNGHORYDD LINDA EVANS, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS TAI**

“Ddiwedd 2017 bu tân ar risiau mewn bloc o 6 fflat yn Ward Glanymôr.

Ers i hyn ddigwydd, rwyf wedi cael gwybod nad oes unrhyw ffenestri ‘gogwyddo a throi’ wedi eu gosod mewn unrhyw fath tebyg o breswylfa. Hefyd, nid oes unrhyw fath o systemau chwistrellu wedi eu gosod nac unrhyw ddiffoddiaduron tân yn yr eiddo hwn.

Ceir yr un sefyllfa mewn cyfadeiladau yn Ward Glanymôr, a hefyd nid oes unrhyw ddiangfeydd tân ar gyfer fflatiau ar y llawr cyntaf.

Credaf fod y math hwn o ffenestr yn hanfodol ar gyfer iechyd a diogelwch preswylwyr. Yn y cyfadeiladau mae ganddynt ffenestri y mae modd eu hagogr ychydig yn lletach.

Mae rhai preswylwyr yn fregus iawn ac rwy'n sylweddoli bod rhai wedi gwrthod symud i'r llawr gwaelod.

Ond mae dyletswydd gofal ar Gyngor Sir Caerfyrddin i sicrhau bod preswylwyr bob amser yn ddiogel lle maent yn byw.

Gofynnir ichi roi sicrwydd imi y bydd y materion yr wyf wedi tynnu eich sylw chi, a sylw'r Gyngor hwn, atynt yn cael eu hunioni ar unwaith.”

7.2 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD TINA HIGGINS I'R CYNGHORYDD HAZEL EVANS, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS AMGYLCHEDD

"Gan fod Tsieina wedi datgan yn ddiweddar na fydd yn derbyn plastigion i'w hailgylchu mwyach, pa gamau y mae'r Cyngor yn eu cymryd i sicrhau bod targedau ailgylchu Sir Gaerfyrddin yn cael eu cyrraedd o hyd?"

7.3 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD ANDRE MCPHERSON I'R CYNGHORYDD EMLYN DOLE, ARWEINYDD Y CYNGOR

"Yng nghyfarfod y Cyngor Sir ym mis Rhagfyr, mewn cysylltiad â'm cynnig "9.2 ein bod yn codi Baner Enfys LGBTQ dros adeiladau'r Cyngor Sir bob blwyddyn yn ystod Mis Hanes LGBTQ", dywedwyd wrth y Cyngor llawn y byddid yn ei anfon i'w ystyried gan Weithgor Adolygu'r Cyfansoddiad. Rwyf am ofyn i'r Cynghorydd Dole beth oedd ymateb y Gweithgor, ac, os nad yw'r cynnig wedi bod yn llwyddiannus, beth yw'r rhesymau dros hynny."

- 8. AELODAETH PWYLLGORAU CRAFFU, PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO A PHWYLLGORAU ERAILL Y CYNGOR A PHENODI AELODAU I WASANAETHU ARNYNT** 25 - 34
- 9. PENODI AELODAU I WASANAETHU AR BWYLLGORAU YMGYNGHOROL Y CYNGOR AC AR GYRFF ALLANOL YN AMODOL AR Y GOFYNION O RAN CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL** 35 - 40
- 10. YSTYRIED ARGYMHELLION Y BWRDD GWEITHREDOL O RAN Y MATERION CANLYNOL:-**
- 10.1 SYMUD YMLAEN YN SIR GAERFYRDDIN Y 5 MLYNEDD NESAF** 41 - 62
- 10.2 SEFYDLU CWMNI MASNACHU AWDURDOD LLEOL A ADWAENIR FEL 'LLESIANT DELTA WELLBEING LTD' AR GYFER LLINELL GOFAL** 63 - 86
- 11. AELODAETH PWYLLGORAU:**
- 11.1 NODI BOD Y GRWP PLAID CYMRU WEDI ENWEBU'R CYNGHORYDD KIM BROOM I GYMERYD LLE'R CYNGHORYDD DAI NICHOLAS AR Y PWYLLGOR CRAFFU POLISI AC ADNODDAU**
- 12. DERBYN ADRODDIAD CYFARFOD Y BWRDD GWEITHREDOL A GYNHALIWDYD AR:**
- 12.1 8^{FED} IONAWR, 2018;** 87 - 90
- 12.2 22^{AIN} IONAWR, 2018.** 91 - 94

- 13. COFNODION ER GWYBODAETH (AR GAEL AR Y WEFAN)**
- 13 .1 PWYLLGOR CRAFFU POLISI AC ADNODDAU A GYNHALIWDYD 6^{ED} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .2 PWYLLGOR TRWYDDEDU A GYNHALIWDYD 7^{FED} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .3 PWYLLGOR CRAFFU DIOGELU'R CYHOEDD A'R AMGYLCHEDD A GYNHALIWDYD 11^{EG} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .4 IS-BWYLLGOR TRWYDDEDU "A" A GYNHALIWDYD 12^{FED} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .5 PWYLLGOR CYNLLUNIO A GYNHALIWDYD 14^{EG} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .6 PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU A GYNHALIWDYD 14^{EG} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .7 PWYLLGOR ARCHWILIO A GYNHALIWDYD 15^{FED} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .8 PWYLLGOR CRAFFU GOFAL CYMDEITHASOL AC IECHYD A GYNHALIWDYD 18^{FED} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .9 PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG A PHLANT A GYNHALIWDYD 21^{AIN} RHAGFYR, 2017;**
- 13 .10 PWYLLGOR CYNLLUNIO A GYNHALIWDYD 11^{EG} IONAWR, 2018.**

DYDD MERCHER, 13EG RHAGFYR, 2017

YN BRESENNOL: Cyngorydd H.I. Jones [Cadeirydd]

Y Cyngorwyr:-

F. Akhtar	S.M. Allen	K.V. Broom	C.A. Campbell
J.M. Charles	D.M. Cundy	S.A. Curry	A. Davies
C.A. Davies	T.A.J. Davies	G. Davies	H.L. Davies
I.W. Davies	J.A. Davies	S.L. Davies	W.R.A. Davies
E. Dole	J.S. Edmunds	P.M. Edwards	D.C. Evans
H.A.L. Evans	L.D. Evans	W.T. Evans	A.L. Fox
S.J.G. Gilasbey	C.J. Harris	P. Hughes-Griffiths	T.M. Higgins
J.K. Howell	P.M. Hughes	A. James	J.D. James
R. James	D.M. Jenkins	J.P. Jenkins	G.H. John
C. Jones	B.W. Jones	D. Jones	A. Lenny
M.J.A. Lewis	K. Lloyd	K. Madge	S. Matthews
A.S.J. McPherson	E. Morgan	A.G. Morgan	S. Najmi
D. Nicholas	B.D.J. Phillips	J.S. Phillips	D. Price
J.G. Prosser	B.A.L. Roberts	E.M.J.G. Schiavone	H.B. Shepardson
L.M. Stephens	B. Thomas	D. Thomas	E.G. Thomas
G.B. Thomas	G. Thomas	J. Tremlett	A.Vaughan Owen
D.T. Williams	D.E. Williams		

Yr oedd y swyddogion canlynol yn gwasanaethu yn y cyfarfod:-

M. James, Prif Weithredwr
 C. Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
 J. Morgan, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedau
 G. Morgans, Cyfarwyddwr Addysg a Phlant
 R. Mullen, Cyfarwyddwr yr Amgylchedd
 W. Walters, Cyfarwyddwr Adfywio a Pholisi
 L.R. Jones, Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith
 P.R. Thomas, Prif Weithredwr Cynorthwyol (Rheoli Pobl a Pherfformiad)
 D. Hockenull, Rheolwr y Cyfryngau a Marchnata
 G. Morgan, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

Y Siambr, Neuadd y Sir, Caerfyrddin : 10.00 a.m. - 12.30 p.m.

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cyngorwyr L.R. Bowen, R.E. Evans, D. Harries, T.J. Jones, A.D.T. Speake, G.B. Thomas a J.E. Williams.

2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU PERSONOL

Ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau personol yn y cyfarfod.

3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Estynnwyd llongyfarchiadau i:-

- staff Adain Cadwraeth Cefn Gwlad Adran yr Amgylchedd a oedd yn ddiweddar wedi derbyn gwobr Canmoliaeth Uchel gan Wobrau Cynllunio Cymru am Ardal Cadwraeth Arbennig Caeau'r Mynydd Mawr - Canllawiau Cynllunio Atodol a Phrosiect Britheg y Gors
- Johnny Clayton, un o weithwyr yr Awdurdod, a oedd wedi cyrraedd rownd derfynol Pencampwriaeth Dartiau'r Deyrnas Unedig ac a oedd ar hyn o bryd yn cael ei ystyried yn un o 25 chwaraewr dartiau gorau'r byd.
- Estynnwyd llongyfarchiadau i Niall Maxwell o Langeler a oedd yn ddiweddar wedi ennill Gwobr Tŷ'r Flwyddyn Sefydliad Brenhinol Penseiri Prydain 2017 ac awgrymwyd bod llythyr yn cael ei anfon ar ran yr Awdurdod i'w longyfarch.
- Cennydd a Dafydd Hywel a fu'n cynrychioli Cymru yn ddiweddar gan ennill Pencampwriaethau Bowlïo Mat Byr mewn Parau Prydain, a hefyd Gethin ac Aled Edwards a enillodd, ynghyd â Cennydd a Dafydd, Bencampwriaeth Bowlïo Taylor y Byd yn y categori 4 bob ochr.

Estynnwyd gair o werthfawrogiad i'r canlynol:-

- y gwasanaethau brys a staff y Cyngor yn ystod y tân diweddar yng Nghlôs Gransby, Llanelli. Mynegwyd diolch hefyd i'r Pennaeth Tai, ynghyd â'r Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Dai a thîm ymateb brys yr Awdurdod ar gyfer tai, a fu'n cynorthwyo ar y noson ac a ddarparodd lety i'r preswylwyr.
- staff yr Is-adran Priffyrdd a fu'n gweithio drwy'r nos i sicrhau bod ffyrdd yr Awdurdod yn cael eu graeanu yn ystod y cyfnod o dywydd gwael yn ddiweddar.

Estynnwyd dymuniadau gorau i'r canlynol:-

- Y Cynghorydd Eirwyn Williams a oedd ar hyn o bryd yn gwella gartref ar ôl cael llawdriniaeth yn ddiweddar.
- Côr Ieuencid Sir Gâr ac Ensemble Pres Sir Gaerfyrddin a oedd yn mynd i gymryd rhan yng Ngwasanaeth Carolau'r Cynulliad Cenedlaethol yng Nghaerdydd yn nes ymlaen y noson honno.

4. COFNODION - 15EG TACHWEDD, 2017

PENDERFYNWYD cymeradwyo cofnodion cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 15 Tachwedd 2017 a'u llofnodi fel cofnod cywir, yn amodol ar dynnu enw'r Cynghorydd Deryk Cundy o'r rhestr o aelodau oedd yn bresennol.

5. CYFLWYNIAD INSIGHT

Hysbyswyd y Cyngor bod nifer o ddisgyblion o Ysgolion Sir Gaerfyrddin wedi cymryd rhan yn ddiweddar mewn digwyddiad yn Theatr y Ffwrnes yn Llanelli, a drefnwyd gan y Cyngor. Roedd y digwyddiad blynyddol yn rhoi cipolwg i'r disgyblion ar y penderfyniadau anodd sy'n wynebu awdurdod lleol o safbwynt

mynd ati i bennu'r gyllideb, ac yn caniatáu iddynt edrych ar amrywiol gynigion cyllidebol a chyflwyno argymhellion yn rôl y Bwrdd Gweithredol.

Er mwyn i'r Cyngor gael blas o'r cyflwyniadau a'r cyfraniadau a wnaed, cafodd y Cyngor sylwadau gan ddisgyblion a gynrychiolai'r ysgolion canlynol:-

Dyffryn Aman
Bro Dinefwr
Bro Myrddin
Glanymôr
Maes y Gwendraeth
Ysgol Uwchradd y Frenhines Elisabeth

Cyflwynodd yr Arweinydd y disgyblion o bob ysgol ac, yn dilyn eu cyflwyniadau, diolchodd iddynt am eu presenoldeb.

6. CYFLWYNIAD FIDEO - GOFALWYR SY'N OEDOLION IFANC

Dangoswyd fideo byr i'r Cyngor a oedd yn rhoi'r cefndir i ddeiseb a gyflwynwyd gan ofalwr ifanc yn Sir Gaerfyrddin.

Cafodd pob un o'r aelodau ei annog i lofnodi'r Ddeiseb Gofalwyr Ifanc a oedd yn ceisio newid y gyfraith i ganiatáu i ofalwyr astudio mwy na 21 awr yr wythnos a hawlio Lwfans Gofalwyr.

7. CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD

Dyweddodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau wedi dod i law gan y cyhoedd.

8. CWESTIYNAU GAN AELODAU

8.1. CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD ANDREW JAMES I'R CYNGHORYDD GLYNOG DAVIES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Mae Llywodraeth Cymru wedi dweud ei bod yn disgwyl y bydd gan Gymru filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Mae hwn yn darged uchelgeisiol, serch hynny rhaid ei drin fel her i bob un ohonom. Gallwn ni yn Sir Gaerfyrddin gyfrannu'n helaeth at y targed hwn, a byddwn yn gwneud hynny, ond dim ond os yw'r darpariaethau cywir a'r cymorth addysg iawn ar gael. Mae Ysgol Bro Dinefwr yn Llandeilo yn ysgol ddwyieithog categori 2b. Gall disgyblion dderbyn eu haddysg yn Gymraeg, Saesneg neu gyfuniad o'r ddwy iaith. Mae hyn yn golygu bod angen staff addysgu ychwanegol i addysgu ar bob lefel blwyddyn er mwyn bodloni'r gofynion sydd ynghlwm wrth y galw am addysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Drwy'r Ysgolion Cyfrwng Cymraeg hyn yr eir ati i gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg. Er mwyn gwneud hynny, mae angen cynnal adolygiad llawn o'r fformiwla ar gyfer cyllido ysgolion. Os yw Llywodraeth Cymru am i'r bobl siarad ein hiaith, rhaid sicrhau bod y ddarpariaeth briodol ar waith a bod cyllid digonol i ddarparu gwasanaethau ar gael. Os na chaiff cyllid priodol ei ddarparu, ni fydd rheidwydd ar ysgolion 2b megis Ysgol Bro Dinefwr i gynnig yr Addysg Gymraeg lawn y mae'n ei ddarparu ar hyn o bryd. A allwn ni fel awdurdod ysgrifennu at Kirsty Williams, yr Aelod Cynulliad dros Addysg, yng Nghaerdydd i ofyn iddi edrych ar y sefyllfa ac adolygu'r fformiwla ariannol yn ein hysgolion?”

Ymateb gan y Cynghorydd Glynog Davies, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Addysg a Phlant:-

“Ydw rwyf yn llwyr ymwybodol o darged y Gymraeg erbyn 2050, ac mae hyn yn ffactor a ystyriwyd wrth lunio ein Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg. Nawr mae gennym darged o 1 miliwn o siaradwyr Cymraeg, sydd yn uchelgeisiol dros ben, ond rydym am geisio cynorthwyo i gyrraedd y nod hwnnw ac mae hynny'n golygu y bydd yn ofynnol i'r system addysg yn lleol ac yn wir ledled Cymru chwarae rôl flaenllaw gyda golwg ar y targed hwn. Ydy, mae ein Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yn dweud y bydd rhaid, ie Gynghorwyr, i'n holl ysgolion yma yn Sir Gaerfyrddin symud ar hyd y continwmm iaith, mewn rhyw ffordd neu'i gilydd. Rydym felly'n disgwyl i'n hysgolion cyfrwng Saesneg, ein hysgolion dwyieithog, a'n hysgolion cyfrwng Cymraeg fynd ati o ddifrif i fod yn rhan o'r agenda hon.

Nawr un o'r cyfarfodydd cyntaf a gefais wedi i mi gael fy mhenodi i'r swydd hon oedd ymweld ag Ysgol Bro Dinefwr yn Llandeilo i gwrdd â'r Pennaeth, Cadeirydd y Llywodraethwyr, a'r Cynghorydd Andrew James, a dywedwyd wrthyf yn eithaf clir fod yr ysgol yn wynebu heriau ariannol difrifol iawn a bod hyn yn ei gwneud hi'n anodd cael deupen y llinyn ynghyd. Esboniais fod yna adolygiad ar waith o ysgolion 2B, sef y categori y mae ysgol Bro Dinefwr wedi cael ei rhoi ynddi, mewn geiriau eraill dyma'r ysgolion dwy ffrwd lle darperir addysg cyfrwng Cymraeg a Saesneg fel ei gilydd. Caiff 80% o'r pynciau, ar wahân i Gymraeg fel pwnc a Saesneg fel pwnc, eu darparu trwy gyfrwng y Gymraeg ond caiff y pynciau hefyd eu dysgu trwy gyfrwng y Saesneg ble ceir galw am hynny.

Nawr yn dilyn fy ymweliad, a'r cyfarfod a gefais wedi hynny gyda'r Cyfarwyddwr, rydym wedi cwblhau'r adolygiad y soniais amdano, sef adolygiad o ysgolion 2B. Edrychom ar y model cyllido a hefyd ddadansoddiad cwricwlwm ar gyfer yr ysgol arbennig hon. Ddydd Llun yr wythnos hon cafodd fy swyddogion gyfarfod adeiladol dros ben gyda'r Pennaeth a hefyd Gadeirydd y Llywodraethwyr ac yn y cyfarfod hwnnw rhannwyd yr adroddiad drafft ar y canfyddiadau a'n hargymhellion a chafwyd trafodaeth yn eu cylch. Mae yna gynigion, Gynghorwyr, ar gyfer cynyddu'r ddarpariaeth ddwyieithog ar gyfer ysgolion megis Ysgol Bro Dinefwr a sut y dylai'r model 2B ddatblygu yn Ysgol Bro Dinefwr er mwyn bod yn ysgol 2B lawn. Wrth gwrs, rhaid i unrhyw newidiadau a wneir i'r fformiwla ariannu gael eu trafod â holl benaethiaid yr ysgolion uwchradd gan y bydd angen dod o hyd i unrhyw gynnydd yn y setliad dwyieithog o'r gyllideb a ddyrennir i ysgolion uwchradd a does dim cynnydd yn y gronfa honno. Gwn fod cyfarfod wedi'i alw ar gyfer dydd Gwener, 12 Ionawr a bydd y mater hwn ar yr agenda. Nawr mewn cyfarfod diweddar gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru gydag Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg, mi wnes i ei herio hi ynglŷn â'r mater o ddyrannu cyllid ar gyfer addysg. Er bod yna gyfeiriadau at amddiffyn addysg a chyllid ychwanegol dim ond cyfeiriadau ydynt, nid yw hyn fel y mae'n ymddangos, a rhaid i mi bwysleisio hynny. Mae arian wedi cael ei gymryd allan o gyfres o grantiau a'i roi yn y Grant Cynnal Refeniw. Ond cofiwch ein bod, o edrych ar y darlun cyfan, wedi cael lleihad o .5%. Ateb Kirsty Williams oedd ei bod hi wedi trefnu'r fargen orau bosibl ond nad oedd yna arian ychwanegol ar gyfer addysg. Rwyf yn falch o allu rhoi gwybod i chi y bore yma ein bod yn wedi bod yn llwyddiannus yn ein cynnig am gyllid i dreialu'r dull Rheolwr Busnes Ysgolion, ac mae Mr Meirwyn Thomas, uwch archwilydd o'n hadran Adnoddau wedi cael ei secondio i'r rôl honno a bydd yn gweithio'n arbennig gydag Ysgol Bro Dinefwr a'i chlwstwr i sicrhau gwerth am

arian a gwireddu mesurau effeithlonrwydd. Rwyf yn hyderus y bydd y dull hwn o fudd i'r ysgol.

Gair i gloi, mae angen i chi sy'n Llywodraethwyr ysgolion 2B gofio hyn. Nid dwy ysgol o dan un to gyda staff gwahanol yw hyn, nid dyna beth yw ysgol categori 2B; yn hytrach mae'n golygu un ysgol â dwy ffrwd, ac felly mae'n golygu bod rhaid i chwithau fel Llywodraethwyr gymryd golwg radical ar eich gweinyddiaeth. Yn y cwestiwn rydych yn sôn am adolygiad llawn o'r fformiwla ariannu; yn awr mae hynny yn digwydd. Hoffwn ychwanegu hefyd fod cyfrifoldeb ar Lywodraethwyr i ystyried eich fformiwla staffio eich hun yn fewnol ac i gyflogi cymaint o staff dwyieithog ag y bo modd. Does dim angen dyblu costau ychwanegol felly. Gobeithiaf fod hynny'n ateb y cwestiwn."

8.2. CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD DERYK CUNDY I'R GYNGHORYDD GLYNOG DAVIES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG & PHLANT A'R CYNGHORYDD HAZEL EVANS, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS YR AMGYLCHEDD

"Er gwaethaf cryn ymdrech gan yr Adrannau Priffyrdd, Swyddogion Addysg, Athrawon, Penaethiaid, Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu a Chynghorwyr Sir o bob plaid i sicrhau bod ein plant ysgol yn ddiogel wrth gyrraedd a gadael ein hysgolion, yn enwedig ysgolion i blant dan 11 oed, mae'r ymdrech honno'n cael ei thanseilio gan ymddygiad anystyriol rhai o warcheidwaid y plant eu hunain. Fel arfer, maent yn gwneud hyn drwy barcio'n beryglus, parcio gyferbyn â gatiau'r ysgol, parcio dwbwl, parcio ar gorneli, parcio ar y pafin, a pharcio mewn modd sy'n rhwystro ambiwlans neu injan dân rhag mynd heibio, ond yn bwysicach byth, parcio gan greu sefyllfa hynod beryglus i blant sy'n croesi'r ffordd. Yn ystod yr adegau dwl hyn o'r dydd, nid yw'r bobl sy'n achosi'r anhrefn hwn fel pe baent yn sylweddoli eu bod yn creu sefyllfa beryglus ac nid ydynt yn cymryd cyfrifoldeb dros hynny. Yn fy marn i, dim ond mater o amser yw hi cyn bod plentyn yn cael ei anafu, ei anffurfio neu ei ladd. Beth ydych yn credu y gellir ei wneud i greu amgylchedd mwy diogel i'n plant, ac i bwysleisio i'r cyhoedd bod angen iddynt gymryd mwy o ofal ac ystyried diogelwch pob plentyn wrth ollwng eu plant eu hunain yn yr ysgol a'u casglu oddi yno?"

Ymateb y Cynghorydd Hazel Evans, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros yr Amgylchedd:-

"Diolch yn fawr iawn i chi Gynghorydd Cundy am eich cwestiwn ar fater sy'n peri pryder, a mater a all ddigwydd mewn llawer o ysgolion eraill ar hyd a lled y Sir ar adegau casglu a gollwng. Mae hi bob amser yn ddefnyddiol i gyfeirio at Reolau'r Ffordd Fawr wrth ymdrin â materion ar y briffordd, efallai y byddai'n ddiddorol nodi fod rheol 243 yn dweud:-

Peidiwch ag aros neu barcio ger mynedfa i ysgol; dim yn unrhyw le lle y byddech yn atal mynediad i'r Gwasanaethau Brys heblaw pryd cewch eich gorfodi i wneud hynny gan draffig llonydd.

Mae'r Cyngor, trwy'r adran Addysg a'r adran Priffyrdd, wedi parhau i weithio gyda'i bartneriaid ar ystod o ymyriadau sy'n cynnwys buddsoddi mewn llwybrau diogel gyda chymorth Cyllid Llywodraeth Cymru; Datblygu Isadeiledd Teithio Llesol; mesurau gorfodi i atal goryrru o amgylch safleoedd ysgolion; addysg i annog ffyrdd mwy cynaliadwy ac iach o deithio i'r ysgol, megis cerdded a beicio. Caiff ein

menter bws cerdded gefnogaeth dda gan ysgolion, plant a rhieni a mesurau gorfodi rheolau parcio. Gyda golwg ar orfodi rheolau parcio, bydd yr aelodau'n ymwybodol o'r ffaith ein bod ers y mis diwethaf wedi cymeradwyo argymhelliad bod y Cyngor yn gwneud cais am bwerau ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i ddefnyddio technoleg er mwyn gorfodi rheolau parcio ar nifer o safleoedd. Mae'r safleoedd hyn yn cynnwys ysgolion. Bydd y pwerau yn galluogi'r Awdurdod i ddefnyddio camerâu gorfodi symudol i ddefnyddio hysbysiadau tâl cosb, ble mae pobl yn parcio ac wedyn yn mynd yn groes i unrhyw orchymyn rheoleiddio traffig sydd mewn grym. Bydd hyn helpu i wella'r sefyllfa, ond yn y pen draw y rhieni, y gofalwyr a'r gwarcheidwaid yw'r rhai fydd yn gallu ateb y broblem hon trwy annog dulliau eraill o deithio, megis cerdded a beicio. Neu, ble mae angen teithio mewn car, parcio ymhellach i ffwrdd o safle'r ysgol.

Mae llawer ohonom yn rhan o gyrff llywodraethu, a byddwn yn gofyn i bawb annog ysgolion i ysgrifennu ar rieni, gwarcheidwaid a gofalwyr i'w hatgoffa o'r angen i ymateb yn gadarnhaol i'r mater hwn, trwy newid ymddygiad a'r dull o deithio i'r ysgol. Mae hyn yn ymwneud â newid ymddygiad pobl, a'r hyn sy'n glir iawn yw na all y Cyngor wneud hyn ar ei ben ei hun neu trwy gamau gorfodi yn unig. Gellir ond mynd i'r afael â'r mater hwn gyda help a chyfraniad ysgolion, a chyda chymorth gan y trigolion ac, yn bwysicaf oll, y modurwyr.

Yn olaf, mae'r Heddlu bellach yn fodlon derbyn tystiolaeth camera dangosfwrdd o droseddau traffig, felly os oes gan unrhyw un dystiolaeth o'r fath byddwn yn eich annog i'w hanfon at yr Heddlu. Diolch yn fawr."

Ymateb y Cyngorydd Glynog Davies, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Addysg a Phlant:-

"Diolch i chi Gadeirydd, roedd yn gwestiwn i'r ddau ohonom, a hoffwn ddiolch i'm cyd-aelod o'r Bwrdd Gweithredol am roi ateb llawn a chynhwysfawr gyda golwg ar y sefyllfa. Mae cynnwys y cwestiwn yn un sy'n peri pryder i ni i gyd, ac rwyf yn ddiolchgar i chi am y cwestiwn ac mae'n fater y mae angen tynnu sylw ato. Mae'n fater sy'n peri pryder gan ei fod yn broblem ddifrifol iawn.

Gofynnoch y cwestiwn, Gynghorydd Cundy, beth ydych chi'n credu y gellir ei wneud. Hwyrach mai beth ydych yn credu y 'dylid' ei wneud ddylai eich cwestiwn fod, ac mae Hazel wedi rhoi ymateb ac ateb cynhwysfawr. Rhaid i mi ddweud fod y rheiny sy'n achosi'r perygl yn ymddwyn yn anystyriol tu hwnt. Mae ein neges fel pe bai'n cwmpo ar glustiau byddar. Ond mae rhaid i ni barhau i gyfathrebu â rhieni/gwarcheidwaid am bwysigrwydd diogelwch. Mae'n bosibl trefnu sesiynau pellach ar gyfer rhieni, llywodraethwyr, gyda Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu, swyddogion iechyd a diogelwch, swyddogion diogelwch cymunedol. Mae hyn wedi cael ei wneud, efallai bod angen gwneud hynny eto. Rhaid pwysleisio bod gennym llwybrau diogel i'r ysgolion mewn rhai ardaloedd, llwybrau cerdded diogel. Pam nad yw ein plant yn cymryd y llwybrau hyn? Pam nad ydynt yn cael eu hannog, ac efallai y gallai'r rhieni gerdded gyda nhw i'r ysgol yn hytrach na blocio'r holl ffyrdd o gwmpas yr ysgol. Ond bydd rhaid delio â'r rheiny sy'n mynnu parcio mewn modd peryglus, ac mae Hazel wedi cynnig ei hawgrymiadau.

Y cyfan y gallaf ei ddweud yw bod hyn yn broblem wirioneddol sy'n peri pryder i ni i gyd ac yn sicr nid ydym am weld damwain ddifrifol o'r math yr ydych yn awgrymu y gallai'n rhwydd iawn ddigwydd, ac felly yn syml iawn rhaid i rieni a'r rheiny sy'n

gofalu am blant wrando, a rhaid i ni sicrhau bod ein plant yn ddiogel pan fyddant yn cyrraedd yr ysgol.”

Gofynnodd y Cynghorydd Cundy y cwestiwn atodol canlynol:-

“A oes modd i ni gael ymgyrch hysbysebu i dynnu sylw at y mater hwn yn fwy nag a wneir ar hyn o bryd?”

Ymateb y Cynghorydd Hazel Evans, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros yr Amgylchedd:-

“Oes, diolch i chi, mae'n rhywbeth y bydd rhaid i ni edrych arno ond gobeithio y bydd y pwerau gorfodi gyda'r camerâu sefydlog yn cael effaith llawer mwy; yn anffodus mae fel pe bai angen effeithio ar boced rhywun er mwyn bod yn effeithiol.”

8.3. CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD LIAM BOWEN I'R CYNGHORYDD GLYNOG DAVIES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

Dyweddodd y Cadeirydd fod y Cynghorydd Liam Bowen wedi anfon ymddiheuriad ar gyfer y cyfarfod ac roedd wedi gofyn am gael ateb ysgrifenedig.

8.4. CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD ROB JAMES I'R CYNGHORYDD EMLYN DOLE, ARWEINYDD Y CYNGOR

“Mae trigolion a thimau chwaraeon lleol yn poeni am y cyhoeddiad diweddar fod y bwriad y cytunwyd arno i drosglwyddo asedau o ran Caeau Chwarae Penywaer wedi ei atal am y tro, hyd nes y ceir canlyniad yr ymchwiliad cyhoeddus i'r cais am faes pentref ar Gaeau Chwarae Llanerch. A fyddai'r Arweinydd cystal ag amlinellu pa gyngor cyfreithiol a gafwyd gan Gyngor Sir Caerfyrddin a awgrymai y dylid oedi o ran trosglwyddo'r ased?”

Ymateb gan y Cynghorydd Emlyn Dole, Arweinydd y Cyngor:-

“Diolch i chi Gynghorydd James am y cwestiwn, ond mae'n fy rhoi mewn sefyllfa gymhleth oherwydd fel rheol ni fyddwn yn disgwyl i gyngor cyfreithiol manwl gael ei rannu mewn fforwm cyhoeddus, gallai fod yn amhriodol neu hyd yn oed yn rhagfarnol gwneud hynny. Fel rheol rhoddir hynny mewn sesiwn gaeedig, ond cyn belled ag y mae eich cwestiwn yn priodoli'r oedi mewn trosglwyddo asedau i'r cais am faes pentref ac i hynny yn unig, fy nealltwriaeth i yw bod hynny yn anghywir yn yr ystyr mai dim ond un o'r materion dan sylw yw hyn.

Fy nealltwriaeth i o'r mater yw bod yna nifer o ffactorau anhysbys ar hyn o bryd yn cynnwys, er enghraifft, y gallai fod yna wrthwynebiadau i'r cais cynllunio, y gallai fod yna Adolygiad Barnwrol, y ffaith nad yw'r Adran Addysg yn dal i wybod pa ran a faint o Gae Penywaer fyddai ei angen i ddarparu cyfleusterau ar gyfer y ddwy ysgol, ar gyfer Ysgol Dewi Sant ac ar gyfer Ysgol Penywaer hefyd, pe bai Ysgol Dewi Sant yn y pen draw yn cael ei hadeiladu ar y Llanerch. Dyma'r cefndir cyflawn y tu ôl i gyngor y cyfreithwyr mewnol i beidio â throsglwyddo unrhyw fuddiant yn y tir ar y cam hwn ac i gadw cymaint o reolaeth dros y tir ag y bo modd, tan fod y holl faterion wedi'u datrys.”

8.18. CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD KEN LLOYD I'R CYNGHORYDD JANE TREMLETT, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS GOFAL CYMDEITHASOL AC IECHYD

“A all yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol roi cadarnhad i mi y caiff y Gweithlu Gofal Cymdeithasol ei gefnogi'n effeithiol er mwyn sicrhau bod y gofal rydym yn ei ddarparu i'n pobl fwyaf bregus yn dal i fod o'r safon uchaf.”

Ymateb y Cyngorydd Jane Tremlett, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Ofal Cymdeithasol ac Iechyd:-

“Diolch i chi Gynghorydd Lloyd am y cwestiwn. Mae recriwtio a chadw'r gweithlu hwn ar draws y sector cyhoeddus a'r sector preifat yn her ledled Cymru. Dyma'r bobl sy'n gofalu am y bobl fwyaf bregus yn ein cymunedau ac sy'n ymroi i sicrhau bod pobl yn cael eu trin ag urddas a pharch, p'un a ydynt yn byw mewn cartref preswyl neu yn eu cartrefi eu hunain. Fel y gwyddoch, mae'n flaenoriaeth uchel i mi ac i'r adran i sicrhau bod y gweithlu gweithwyr gofal cartref a gofal preswyl yn cael eu cefnogi a'u gwobrwyo i gyflawni rolau sydd, er eu bod yn dod â boddhad, hefyd yn gofyn llawer ac yn peri straen. Mae gennym dros 2000 o staff yn ymwneud â gwaith gofal uniongyrchol ledled Sir Gaerfyrddin sy'n cwmpasu'r sectorau cartrefi gofal, gofal cartref a'r trydydd sector, sy'n golygu ei bod o bwysigrwydd strategol mawr bod yr Awdurdod yn cefnogi'r gweithlu gofal cymdeithasol ac yn deall y materion sy'n eu hwynebu.

Gallaf eich sicrhau bod y gwaith o gomisiynu gwasanaethau a wneir gan fy adran yn rhoi cryn bwysigrwydd, gyda'n ddarparwyr gofal, ar ddarparu staff dibynadwy a thra medrus. Un o hanfodion gwasanaethau o ansawdd uchel yw ein bod yn recriwtio ac yn cadw staff o ansawdd a gwneir pob ymdrech i'r perwyl hwn wrth weithio gyda'n ddarparwyr gofal ledled y sir.

Ddwy flynedd yn ôl lansiom fframwaith newydd ar gyfer gofal cartref. Nodweddion allweddol y fframwaith hwn yw gosod cyfraddau cyflog rhesymol a thalu am amser teithio ar gyfer gofalwyr rhwng rolau. Un ffactor bwysig yw ein bod wedi caniatáu i ofal gael ei gyflwyno'n hyblyg i bobl drwy gydol yr wythnos, gyda'r asiantaethau yn awr wedi'u grymuso i ddarparu gofal mewn modd mwy ymatebol yn ôl angen y cleientiaid. Mae hyn yn cymryd ymaith unrhyw fudd gweithredol i asiantaethau o dorri ymweliadau'n fyr. Yn genedlaethol mae AGGCC wedi disgrifio ein dull o gomisiynu fel un 'sydd â gweledigaeth'. Fodd bynnag, tra bod gwaith caled wedi'i wneud gennym i wella'r sefyllfa gyffredinol, mae llawer i'w wneud o hyd.

Mae'r lefelau cyflog wedi codi yn y sector ac mae'r sector preifat wedi dal i fyny i raddau helaeth gyda'r gwasanaethau a ddarperir gan y Cyngor. Fodd bynnag, er ein bod yn contractio yn ôl tâl yr awr sydd ymhlith yr uchaf yng Nghymru, mae recriwtio yn parhau i fod yn her gyda'r cyfraddau cyflog mewn sectorau eraill sy'n gofyn llai, megis adwerthu, yn aml bellach yn cyfateb i'r cyfraddau ar gyfer gwaith gofalu. Mae sefydlu gwell strwythur gyrfaoel ar gyfer y rheiny sydd mewn gwaith gofalu yn rhan hanfodol o'r cynllun ar gyfer y dyfodol. Mae angen i ni gael pobl ifanc sy'n gadael yr ysgol i weld y gwaith fel rhan o gynllun gyrfaoel ehangach lle mae ganddynt fynediad i gyfleoedd hyfforddi a datblygu mewn diwydiant sy'n ehangu'n gyflym.

Rwyf yn croesawu'r syniad o grŵp gorchwyl a gorffen i edrych, ar sail drawsbleidiol, ar y mater hwn a datblygu argymhellion er mwyn cefnogi'r gweithlu sydd gennym ac i alluogi fy adran i weithio mewn partneriaeth â'r sector gofal i ddiwallu anghenion a disgwyliadau ein dinasyddion bregus.

Wrth gloi, hoffwn ddiolch i'n holl staff gofal a sicrhodd bod gofal yn cael ei ddarparu i'n trigolion yn ystod y tywydd gwael yn ddiweddar. Mae hyn, wrth gwrs, yn dystiolaeth o broffesiynoldeb ein gweithlu a'u hymrwymiad i'r bobl fregus yr ydym yn eu gwasanaethu."

9. YSTYRIED Y RHYBUDDION O GYNNIG CANLYNOL:-

9.1. RHYBUDD O GYNNIG A GYFLWYNWYD GAN Y CYNGHORYDD GLYNOG DAVIES

Bu'r Cyngor yn ystyried y Rhybudd o Gynnig canlynol a gyflwynwyd gan y Cyngorydd Glynog Davies:-

"Fel yr Aelod Arweiniol ar gyfer y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc a'r Llysgennad Ieuencid, cynigiaf y Rhybudd o Gynnig hwn ar ran Cyngor Ieuencid y Sir. Mae'r aelodau'n unfrydol wrth geisio cefnogaeth y Cyngor i'w hymgyrch i weld yr oedran pleidleisio yn cael ei ostwng o 18 oed i 16 oed, ar gyfer pob etholiad."

Eiliwyd y Cynnig.

Rhodddwyd cyfle i gynigydd ac eilydd y Cynnig siarad o'i blaid a bu'r cynigydd yn amlinellu'r rhesymau dros ei gyflwyno, fel y'u nodwyd yn y Cynnig.

Gwnaed nifer o ddatganiadau o blaid ac yn erbyn y Cynnig

Cynigiwyd y Gwelliant canlynol i'r Cynnig gan y Cyngorydd Rob James a chafodd ei eilio:-

"Mae aelodau Cyngor Ieuencid y Sir yn unfrydol wrth geisio cefnogaeth y Cyngor i'w hymgyrch i weld yr oedran pleidleisio yn cael ei ostwng o 18 oed i 16 oed, ar gyfer pob etholiad."

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cefnogi safbwyntiau'r Cyngor Ieuencid ar y mater hwn ac yn croesawu ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar ostwng yr oedran pleidleisio ar gyfer etholiadau llywodraeth leol, a lanswyd yn gynharach eleni.

Rydym yn addo ysgrifennu at yr Ysgrifennydd Cabinet newydd dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, Alun Davies AC, i ddatgan ein cefnogaeth i ostwng yr oedran pleidleisio i 16 a chadw'r dull pleidleisio Cyntaf i'r Felin ar gyfer etholiadau llywodraeth leol."

Cafodd cynigydd ac eilydd y Gwelliant gyfle i siarad o'i blaid a bu iddynt amlinellu'r rhesymau dros ei gyflwyno.

Gwnaed nifer o ddatganiadau o blaid ac yn erbyn y Gwelliant a'r Cynnig

Yn dilyn pleidlais

PENDERFYNWYD peidio â chefnogi'r Gwelliant i'r Cynnig.

Ar hynny, aeth y Cyngor ymlaen i bleidleisio ar y Cynnig Terfynol a

PHENDERFYNWYD YMHELLACH fabwysiadu'r Rhybudd o Gynnig Terfynol.

9.2. RHYBUDD O GYNNIG A GYFLWYNWYD GAN Y CYNGHORYDD ANDRE MCPHERSON

Bu'r Cyngor yn ystyried y Rhybudd o Gynnig canlynol a gyflwynwyd gan y Cyngorydd Andre McPherson:-

“Gofynnaf i'r Cyngor hwn gadarnhau fy nghynnig ein bod ni, drwy gydol mis Chwefror bob blwyddyn (sef mis Hanes LGBTQ), yn codi Baner Enfys LGBTQ dros adeiladau'r Cyngor Sir i ddangos cefnogaeth i amrywiaeth yn ein cymuned.”

Eiliwyd y Cynnig

Rhodddwyd cyfle i gynigydd ac eilydd y Cynnig siarad o blaid y Cynnig a bu iddynt amlinellu'r rhesymau dros ei gyflwyno, fel y'u nodwyd yn y Cynnig.

Cynigiwyd y Gwelliant canlynol i'r Cynnig gan y Cyngorydd Emlyn Dole a chafodd ei eilio:-

“Mae'r cyngor hwn yn dathlu ac yn cefnogi'r amrywiaeth LGBTQ yn ein cymuned, ond gan fod codi unrhyw faner am fis yn groes i'r polisi presennol, mae'n rhoi cyfarwyddyd i Weithgor Adolygu'r Cyfansoddiad, sy'n grŵp trawsbleidiol, adolygu Meini Prawf Codi Baneri'r Cyngor, a fyddai'n caniatáu i geisiadau o'r fath gael eu hystyried yn gyfreithlon.”

Rhodddwyd cyfle i gynigydd y Gwelliant siarad o blaid hynny, ac amlinellodd y rhesymau dros ei gyflwyno.

Dyweddodd y Cynigydd (gyda chefnogaeth ei eilydd) ei fod yn hapus i dderbyn y newid a rhodddwyd cyfle iddo siarad o blaid y cynnig gwreiddiol a'r gwelliant.

Gwnaed sawl datganiad o blaid y Cynnig, fel y'i diwygiwyd, ac yn dilyn hynny daeth yn Gynnig Terfynol a **PHENDERFYNWYD gan y Cyngor fod y Cynnig Terfynol yn cael ei fabwysiadu.**

10. PENODI AELODAU NEWYDD O'R PWYLLGOR SAFONAU

Ystyriodd y Cyngor adroddiad ar benodi aelodau newydd i Bwyllgor Safonau'r Awdurdod.

Yn unol â gweithdrefnau a rheoliadau'r Cyngor, cynhaliwyd panel penodiadau i ystyried ceisiadau am ddwy swydd Aelod Annibynnol ac un swydd cynrychiolydd Cyngor Tref a Chymuned.

Hysbyswyd y Cyngor bod 10 cais wedi dod i law ar gyfer y ddwy swydd Aelod Annibynnol a bod 10 enwebiad wedi'u cyflwyno gan Gynghorau Tref a Chymuned ar gyfer swydd yr Aelod o'r Gymuned.

Yn dilyn proses gyfweld, argymhellodd y Panel fod Mrs Daphne Evans a Mrs Julie James yn cael eu penodi'n Aelodau Annibynnol am dymor o 6 blynedd a bod y Cynghorydd Tref Phillip Rogers o Gyngor Tref Sanclêr yn cael ei benodi'n Aelod o'r Gymuned hyd at ddiwedd ei dymor presennol yn y swydd fel Cynghorydd Cymuned.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL

- 1. Fod Mrs Daphne Evans a Mrs Julie James yn cael eu penodi'n Aelodau Annibynnol o Bwyllgor Safonau'r Awdurdod am dymor o 6 blynedd.**
- 2. Bod y Cynghorydd Tref Phillip Rogers o Gyngor Tref Sanclêr yn cael ei benodi'n Aelod o'r Gymuned tan ddiwedd ei dymor presennol yn y swydd fel Cynghorydd Tref/Cymuned.**

11. YSTYRIED ARGYMHELLION Y BWRDD GWEITHREDOL O RAN Y MATER CANLYNOL:-

11.1. ADRODDIAD CHWARTEROL YNGHYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDD DARBODAETH EBRILL 1AF 2017 I MEDI 30AIN 2017.

Dywedwyd wrth y Cyngor fod y Bwrdd Gweithredol, yn ystod ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 27 Tachwedd 2017, wedi cymeradwyo'r wybodaeth ddiweddaraf am weithgareddau rheoli'r trysorlys o 1 Ebrill 2017 hyd at 30 Medi 2017, yn unol â Pholisi a Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2017/18 (a fabwysiadwyd gan y Cyngor ar 6 Chwefror 2017 - cofnod 9).

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r argymhellion canlynol gan y Bwrdd Gweithredol

'derbyn yr adroddiad'.

12. DERBYN ADRODDIAD CYFARFOD Y BWRDD GWEITHREDOL A GYNHALIWDYD AR 27AIN TACHWEDD, 2017.

Cyfeiriwyd at Gofnod 6 a chafwyd trafodaeth ynghylch y broses ar gyfer penodi aelodau i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr a nifer y Cyfarwyddwyr a oedd i'w penodi. Atgoffwyd y Cyngor mai sgiliau a phrofiad, nid cydbwysedd gwleidyddol, oedd yr ystyriaethau pwysicaf wrth benodi Cyfarwyddwyr i'r Bwrdd, ac y byddai angen i'r Cyfarwyddwyr hefyd gydymffurfio â gofynion y Ddeddf Cwmnïau. Byddai pob un o'r 74 Cynghorydd yn gallu ymgeisio am gael cynrychioli'r Cyngor ar y Bwrdd a byddai'r Bwrdd Gweithredol yn ystyried y broses benodiadau briodol.

PENDERFYNWYD bod adroddiad y cyfarfod uchod yn cael ei dderbyn.

13. AELODAETH PWYLLGORAU

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL gymeradwyo'r newid canlynol i aelodaeth pwyllgor yn unol â Rheol 2(2)(n) o Weithdrefn y Cyngor:-

Y Cynghorydd Dorian Phillips yn cymryd lle'r Cynghorydd Liam Bowen fel cynrychiolydd Plaid Cymru ar y Pwyllgor Cynllunio.

CADEIRYDD

DYDDIAD

DYDD MERCHER, 10 IONAWR 2018

YN BRESENNOL: Cyngorydd H.I. Jones (Cadeirydd)

Y Cyngorwyr:-

F. Akhtar	S.M. Allen	K.V. Broom	C.A. Campbell
J.M. Charles	D.M. Cundy	C.A. Davies	T.A.J. Davies
G. Davies	H.L. Davies	J.A. Davies	S.L. Davies
E. Dole	J.S. Edmunds	P.M. Edwards	H.A.L. Evans
R.E. Evans	W.T. Evans	A.L. Fox	S.J.G. Gilasbey
P. Hughes-Griffiths	A.D. Harries	T.M. Higgins	J.K. Howell
P.M. Hughes	A. James	J.D. James	D.M. Jenkins
J.P. Jenkins	G.H. John	B.W. Jones	D. Jones
G.R. Jones	T.J. Jones	A. Lenny	M.J.A. Lewis
K. Lloyd	K. Madge	S. Matthews	A.S.J. McPherson
E. Morgan	S. Najmi	D. Nicholas	B.D.J. Phillips
J.S. Phillips	D. Price	J.G. Prosser	B.A.L. Roberts
E.M.J.G. Schiavone	L.M. Stephens	B. Thomas	D. Thomas
G.B. Thomas	J. Tremlett	A.Vaughan Owen	D.T. Williams
D.E. Williams			

Yr oedd y swyddogion canlynol yn gwasanaethu yn y cyfarfod:-

J. Morgan, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedau
 C. Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
 R. Mullen, Cyfarwyddwr yr Amgylchedd
 W. Walters, Cyfarwyddwr Adfywio a Pholisi
 L.R. Jones, Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith
 P.R. Thomas, Prif Weithredwr Cynorthwyol (Rheoli Pobl a Pherfformiad)
 A. Morgan, Prif Swyddog Addysg
 L. Quelch, Y Pennaeth Cynllunio
 I.R. Llewelyn, Rheolwr Blaen-gynllunio
 K. Thomas, Swyddog Gwasanaethau Democratiaid

Siambwr, Neuadd y Sir - 10.00 - 11.35 am

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cyngorwyr L. Bowen, S. Curry, A. Davies, W.R.A. Davies, I.W. Davies, D.C. Evans, L.D. Evans, C.J. Harris, R. James, C. Jones, A.G. Morgan, H.B. Shepardson, A.D.T. Speake, E.G. Thomas, G. Thomas a J.E. Williams

2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU PERSONOL.

Ni chafwyd dim datganiadau o fuddiant personol.

3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD.

- Estynnodd y Cadeirydd ei longyfarchiadau i'r trigolion canlynol o Sir Gaerfyrddin a wobrwyyd yn Anrhydeddau'r Flwyddyn Newydd:-

Urdd yr Ymerodraeth Brydeinig, Aelodau o Urdd yr Ymerodraeth Brydeinig:-

Daniel McCallum, Cyd-sylfaenydd a Rheolwr-gyfarwyddwr, Awel Aman Tawe – Am ei wasanaethau ym maes Ynni Cymunedol yng Nghymru,

Richard Hugh Morgan, Cwnstabl, Heddlu De Cymru – Am ei wasanaethau elusennol i Gyn-filwyr y Lluoedd Arfog

Medal yr Ymerodraeth Brydeinig

David Gravell – Am ei wasanaethau mewn meysydd elusennol, chwaraeon ac addysg yng Nghymru.

Cafodd y Cyngor glywed am y gwaith a wnaed gan Mr Gravell yn y meysydd uchod, ac yn y gymuned, gan gynnwys ei gefnogaeth i'r iaith Gymraeg a sefydlu'r ysgoloriaeth 'Tom Gravell' yng Ngholeg Llanymddyfri, sydd bellach yn ei deuddegfed flwyddyn ac sy'n galluogi myfyriwr o Batagonia i fynychu'r coleg yn llawn amser i ddatblygu ei allu yn y Gymraeg.

Yr Urdd Fictoraidd Frenhinol - Aelod o'r Urdd Fictoraidd:-

Ian John Miles, Uwch-reolwr Gweithrediadau Arbenigol, Heddlu Dyfed-Powys,

Mrs Audrey Williams, o Adran Adfywio a Pholisi'r Cyngor - Am ei gwasanaethau i Raglawiaeth Dyfed

Cafodd y Cyngor wybod fod y Wobr wedi'i rhoi i Mrs Williams i gydnabod ei gwaith i'r Rhaglawiaeth dros nifer o flynyddoedd.

- Mynegwyd llongyfarchiadau i Lian Poulson, enillydd cystadleuaeth Bwrsariaeth y Goleudy y llynedd ar gyfer entrepreneuriaid ifanc. Yn ystod ei blwyddyn gyntaf o fasnachu ers ennill y wobwr mae ei chwmni dylunio ffasiwn, Lian Cara, a'i gasgliad o adlewyrchiadau naturiol wedi ymddangos yng Nghylchgrawn Vogue ar gyfer y cyfnod Ionawr – Mawrth 2018

4. CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD (NID OEDD DIM WEDI DOD I LAW).

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau wedi dod i law gan y cyhoedd.

5. CYFLWYNO DEISEB

Estynnodd y Cadeirydd groeso i'r cyfarfod i Mrs V. Marsh, Cadeirydd y Grŵp Gweithredu Cymunedau Mwy Diogel, a wahoddwyd i gyflwyno'r ddeiseb ganlynol i'r Cyngor ynghylch 'Adleoli Choose Life' ac i siarad am y mater.

"Rydym ni sydd wedi llofnodi isod yn galw ar Gyngor Sir Gaerfyrddin i ufuddhau i'w ddyletswydd bennaf, sef diogelu ac amddiffyn plant trwy symud elusen Chooselife i safle arall addas. Mae lleoliad presennol Chooselife, yn union wrth ochr yr ysgol

fabanod a'r ysgol iau newydd ar Heol Copperworks, yn annerbyniol ac yn beryglus gan y bydd cannoedd o blant yn cerdded i'r ysgol ar hyd Heol Copperworks bob dydd. Mae lleoliad agos y ddau gyfleuster yn anghydnaws ac mae'n rhaid i un symud. Oherwydd y buddsoddiad a wnaed eisoes gan y Cyngor Sir, bydd yn rhaid i Chooselife symud."

Amlinellodd Mrs Marsh gefndir y grŵp i'r Cyngor a'r rhesymau dros y ddeiseb a wnelai ag agosrwydd safle gweithredol Choose Life, fel canolfan 'galw heibio' ar gyfer materion cyffuriau ac alcohol, at yr ysgol babanod a phlant iau newydd a gaiff ei hadeiladu ar hyn o bryd yn Nglanymôr. Cyfeiriwyd at yr effaith niweidiol bosibl y gallai hynny ei chael ar blant ifanc sy'n mynychu'r ysgol a chafodd y Cyngor ei atgoffa am ei ddyletswydd statudol o ddiogelu plant. Cadarnhaodd hithau nad oedd y Grŵp yn ceisio cau'r 'ganolfan galw heibio', ond yn unig ei hadleoli yn y cyfnod byr sydd ar ôl cyn agor yr ysgol newydd.

Wedi iddi roi ei chyflwyniad, trosglwyddodd Mrs Marsh y ddeiseb yn ffurfiol i Gadeirydd y Cyngor.

Mynegwyd y farn y dylai'r Bwrdd Gweithredol edrych yn ffafriol ar y ddeiseb wrth roi ystyriaeth iddi.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL gyfeirio'r ddeiseb at y Bwrdd Gweithredol i'w hystyried yn unol â Rheol Gweithdrefn Gorfforaethol 10.14.

6. CWESTIYNAU GAN AELODAU (NID OEDD DIM WEDI DOD I LAW).

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau wedi dod i law gan yr Aelodau.

7. YSTYRIED Y RHYBUDDION O GYNNIG CANLYNOL:-

7.1. RHYBUDD O GYNNIG A GYFLWYNWYD GAN Y CYNGHORYDD GLYNOG DAVIES

Ystyriodd y Cyngor y Rhybudd o Gynnig canlynol a gyflwynwyd gan y Cyngorydd Glynog Davies:-

'Dylai pawb sy'n gadael gofal gael eu heithrio rhag y dreth gyngor hyd at 21 oed (gyda'r dewis o gynyddu'r oedran i 25 mewn amgylchiadau eithriadol).

Eiliwyd y Cynnig.

Cafodd y cynigydd gyfle i siarad o blaid y Cynnig, ac amlinellodd y rhesymau dros ei gyflwyno. Dywedodd y dylai'r Cyngor gefnogi'r Cynnig, ac y byddai adroddiad ar ffurfio polisi i roi'r penderfyniad ar waith yn cael ei gyflwyno i'r cyfarfod nesaf.

Gwnaed nifer o ddatganiadau yn mynegi cefnogaeth i'r Cynnig ac ar ôl hynny

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL gefnogi'r Rhybudd o Gynnig.

8. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGOR SAFONAU

Estynnodd y Cadeirydd groeso i'r cyfarfod i Mr Andre Morgan, Cadeirydd y Pwyllgor Safonau, a wahoddwyd i gyflwyno Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau ar gyfer y cyfnod 2016/17 i'r Cyngor.

Cyn i Mr Morgan gyflwyno ei adroddiad, mynegwyd llongyfarchiadau iddo ar ei benodiad yn ddiweddar fel Cadeirydd yn dilyn ymddiswyddiad y Cadeirydd blaenorol, Mr Christopher Downward. Mynegwyd gair o werthfawrogiad hefyd i Mr Downward am y modd proffesiynol y bu'n ymgymryd â'r rôl honno.

Diolchodd Mr Morgan i'r Cyngor am y cyfle i gyflwyno'r Adroddiad Blynyddol ar ran y Pwyllgor Safonau ac aeth yn ei flaen i roi trosolwg o'r materion y bu'r Pwyllgor yn mynd i'r afael â hwy yn ystod 2016/17. Roedd y rhain yn cynnwys Cwynion Côt Ymddygiad, Ceisiadau am Ollyngiad, Hyfforddiant Côt Ymddygiad, Cydymffurfio â'r Côt Ymddygiad yn achos Cynghorau Tref a Chymuned a Pholisi Datgelu Camarfer yr Awdurdod. Roedd y Pwyllgor hefyd wedi derbyn adroddiad Cwynion a Chanmoliaeth Diwedd Blwyddyn yr Awdurdod ar gyfer 2016/17 ynghyd ag Adroddiad Blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Diolchodd y Cadeirydd i Mr Morgan am ei gyflwyniad ac am y gwaith a wnaed gan y Pwyllgor Safonau.

PENDERFYNWYD derbyn Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau am y cyfnod rhwng 1 Mai 2016 a 31 Mawrth 2017.

9. CYNLLUN GOSTYNGIADAU'R DRETH GYNGOR, 2018/19

Bu'r Cyngor yn ystyried adroddiad ar Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar gyfer 2018/19 a chafodd wybod bod Llywodraeth San Steffan, yn 2013, wedi creu cynllun lleol yn lle Cynllun Budd-dal y Dreth Gyngor cenedlaethol. Adroddwyd bod y cynghorau, yn Lloegr, yn gweithredu eu cynlluniau eu hunain; fodd bynnag, roedd y sefyllfa yn wahanol yng Nghymru gyda'r cyfrifoldeb wedi'i ddatganoli i Lywodraeth Cymru a datblygodd cynllun Cymru gyfan, a oedd wedi bod ar waith ers yr adeg honno. Er bod y Cynllun wedi'i sefydlu ar sail Cymru gyfan, roedd yn ofynnol yn ôl y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig fod pob awdurdod lleol yng Nghymru yn mabwysiadu Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn ffurfiol erbyn 31 Ionawr bob blwyddyn.

Atgoffodd yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Adnoddau yr aelodau fod yn rhaid i awdurdodau lleol ail-fabwysiadu'r cynllun yn flynyddol, er gwaethaf y ffaith mai un cynllun Cymru gyfan ydoedd, os oeddent am fanteisio ar y pwerau disgresiwn cyfyngedig oedd ganddynt i amrywio'r cynllun safonol mewn perthynas â'r tri maes a amlinellir yn yr adroddiad. Atgoffwyd yr aelodau ganddo fod Cyngor Sir Caerfyrddin, ers i'r cynllun gael ei gyflwyno, wedi defnyddio ei bwerau disgresiwn (yn yr un modd â'r rhan fwyaf o awdurdodau Cymru) ac wedi diystyru'n llawn unrhyw Bensiynau Anabledd, Pensiynau Gweddwon Rhyfel a thaliadau tebyg wrth gyfrifo hawliad. Atgoffwyd yr aelodau ganddo y byddai Sir Gaerfyrddin, trwy dderbyn argymhellion yr adroddiad, yn parhau i ddiystyru'r taliadau hynny.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod y Cyngor ar gyfer 2018/19:-

9.1 yn mabwysiadu'n ffurfiol Gynllun safonol Cymru Gyfan ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a ddarperir yn:

- a) Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013, a
- b) Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2014

- 9.2 gweithredu'r ffigurau uwchraddio blynyddol (a ddefnyddir wrth gyfrifo hawl) a'r diwygiadau technegol eraill sydd wedi'u cynnwys yn Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2018, a fydd yn dod i rym ar 10 Ionawr 2018
- 9.3 parhau i arfer ei ddisgresiwn o ran elfennau disgresiynol cyfyngedig y cynllun rhagnodedig, fel y'u hamlinellir yng Nghrynodeb Gweithredol yr adroddiad.

10. YSTYRIED ARGYMHELLION Y BWRDD GWEITHREDOL O RAN Y MATERION CANLYNOL:

10.1. CYNLLUN DATBLYGU LLEOL SIR GAERFYRDDIN 2006-2021 - ADRODDIAD ADOLYGU (Y Bwrdd Gweithredol 18fed Rhagfyr 2017)

Rhodddwyd gwybod i'r Cyngor fod y Bwrdd Gweithredol, yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Rhagfyr 2017 (gweler Cofnod 8), wedi derbyn adroddiad ar gynigion fod y Cyngor yn cynnal adolygiad llawn o Gynllun Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin 2006/2021. Nodwyd bod yr adroddiad yn manylu ar y prosesau yr oedd angen eu cynnal, a'u hamserlenni cysylltiedig, pe bai'r Cyngor yn mabwysiadu argymhellion y Bwrdd Gweithredol dros gynnal adolygiad llawn.

Gwnaed sawl sylw a gefnogai'r farn y dylai ethos y cynllun fod yn "lleol" ac yn adlewyrchu anghenion cymunedau ledled y sir. Nodwyd bod rôl aelodau lleol a'r gymuned yn ganolog yn hynny o beth wrth iddynt wneud sylwadau ar ran eu cymunedau trwy'r prosesau ymgynghori. Gallai'r aelodau hefyd godi unrhyw faterion a allai fod ganddynt drwy Bwyllgor Ymgynghorol y Cynllun Datblygu Lleol.

Cafwyd sylwadau hefyd am ba mor bwysig oedd hi fod y Cynllun yn darparu ar gyfer datblygu a gwella'r laith Gymraeg drwy bob rhan o'r Sir, ochr yn ochr â nod Llywodraeth Cymru o greu miliwn o Siaradwyr Cymraeg newydd erbyn 2050 a darpariaethau'r Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 20 a gyhoeddwyd yn ddiweddar: Cynllunio a'r laith Gymraeg.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fabwysiadu'r argymhellion canlynol gan y Bwrdd Gweithredol:

"Awdurdodi cychwyn gwaith ar baratoi adolygiad llawn o Gynllun Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin;

Cyhoeddi Adroddiad Adolygu Cynllun Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin;

Rhoi awdurdod dirprwyedig i swyddogion wneud addasiadau teipograffyddol neu ffeithiol yn ôl yr angen, i wella eglurder a chywirdeb yr adroddiad."

10.2. CYNLLUN DATBLYGU LLEOL SIR GAERFYRDDIN DIWYGIEDIG 2018 - 2033 CYTUNDEB CYFLAWNI DRAFFT YNGHYD Â'R FETHODOLEG ASESU SAFLEOEDD DRAFFT (Y Bwrdd Gweithredol 18fed Rhagfyr, 2017

Rhodddwyd gwybod i'r Cyngor fod y Bwrdd Gweithredol, yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Rhagfyr (gweler Cofnod 9), wedi derbyn adroddiad ar gynigion fod Cytundeb Cyflawni Cynllun Lleol yn cael ei fabwysiadu ynghyd â'r Fethodoleg Asesu Safleoedd y mae angen eu cynnal fel rhan o'r adolygiad ffurfiol o Adolygiad Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin (a gymeradwywyd gan y Cyngor yng nghofnod 10.1 uchod).

Nodwyd fod yr adroddiad yn cynnwys amserlen o'r camau allweddol ar gyfer paratoi'r Cynllun Datblygu Lleol diwygiedig a chynllun cynnwys y gymuned ar ffurf gwybodaeth ynglŷn â sut, a phryd, y gallai rhanddeiliaid a'r gymuned ddod i gysylltiad â phroses baratoi'r Cynllun a chyfrannu ati.

Un o'r elfennau allweddol a oedd yn ymwneud â hynny oedd y Fethodoleg Asesu Safleoedd, a chafodd yr aelodau eu hannog i roi gwybod i'w cymunedau am y prosesau a oedd ynghlwm wrth hyn a'r dystiolaeth sy'n ofynnol wrth wneud cais am gynnwys safle(oedd) yn y cynllun newydd, a'r pwyslais y byddai'r Cynllun yn ei roi ar ymarferoldeb y safleoedd hynny.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fabwysiadu'r argymhellion canlynol gan y Bwrdd Gweithredol:-

“cymeradwyo Cytundeb Cyflawni Drafft Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig Sir Caerfyrddin ar gyfer ymgynghoriad ffurfiol o 6 wythnos;

Cymeradwyo'r gwaith o ddechrau camau cychwynnol proses baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol cyn cytuno ar y Cytundeb Cyflawni terfynol;

Cymeradwyo cynnwys y Fethodoleg Asesu Safleoedd Ddrafft;

Rhoi awdurdod dirprwyedig i swyddogion barhau â thrafodaethau paratoi a gwneud addasiadau teipograffyddol neu ffeithiol, yn ôl yr angen, i wella eglurder a chywirdeb y Cytundeb Cyflawni Drafft a mireinio defnyddioldeb y Fethodoleg Asesu Safleoedd Ddrafft”.

11. DERBYN ADRODDIAD CYFARFOD Y BWRDD GWEITHREDOL A GYNHALIWDYD AR 18FED RHAGFYR, 2017.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn adroddiad y cyfarfod uchod.

12. YSTYRIED ARGYMHELLION Y PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD O RAN Y MATER CANLYNOL:

12.1. AROLWG - AMSERAU CYFARFODYDD Y CYNGOR (PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD 29/11/2017)

Rhodddwyd gwybod i'r Cyngor fod Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd, yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 29 Tachwedd 2017 (gweler cofnod 6) wedi ystyried adroddiad ar ganlyniad arolwg a gynhaliwyd yn unol â Mesur Llywodraeth Leol

(Cymru) 2011, a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol arolygu eu haelodau ynglŷn â phryd a pha mor aml y cynhelid eu cyfarfodydd. Nodwyd mai canlyniad yr arolwg oedd bod y mwyafrif o'r aelodau a atebodd yn dewis cadw'r trefniadau fel y maent ar hyn o bryd.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fabwysiadu'r argymhelliad canlynol gan Bwyllgor y Gwasanaethau Democraidd:-

“Gan ystyried yr ymatebion oedd wedi dod i law i'r arolwg, bod amser a lleoliad cyfarfodydd y Cyngor a'r Pwyllgor yn aros yr un peth”.

CADEIRYDD

DYDDIAD

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR

14^{EG} CHWEFROR 2018

**AELODAETH PWYLLGORAU CRAFFU, PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO A
PHWYLLGORAU ERAILL Y CYNGOR A PHENODI AELODAU I
WASANAETHU ARNYNT**

ADOLYGIAD YN DILYN YMDDISWYDDIAD Y CYNGHORYDD A. JAMES O'R GRŴP
ANNIBYNNOL A HYSBYSIAD O'I DDYMUNIAD I YMUNO Â GRŴP PLAID CYMRU

Yr Argymhellion / Penderfyniadau Allweddol Sydd Eu Hangen:

O ganlyniad i newidiadau i aelodaeth wleidyddol gyffredinol y Cyngor:

1. Mabwysiadu'r newidiadau i nifer y seddi sy'n cael eu dal gan y Grŵp Annibynnol a Grŵp Plaid Cymru, fel y nodir yn Nhablau 1, 2 a 3 yr adroddiad, yn benodol y seddi a ddyrennir parthed Pwyllgor Craffu - Diogelu'r Cyhoedd a'r Amgylchedd, a'r Pwyllgor Safonau.
2. Nodi nad oes dim newidiadau i nifer y seddi sy'n cael eu dal gan y Grŵp Llafur a'r Aelod heb Gysylltiad Pleidiol.
3. Yn unol â Rheol Gweithdrefn Gorfforaethol 2 (2) (n) cymeradwyo'r newidiadau i aelodaeth y Pwyllgorau o ganlyniad i argymhelliad 1 uchod (fel y nodwyd yn yr adroddiad).
4. Yn unol â Rhan 6 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, nodi nad yw dyraniad y 5 Cadeirydd Craffu yn newid.

Y Rhesymau:

Mae Grŵp Plaid Cymru wedi gofyn am adolygiad o'r trefniadau ar gyfer dyrannu seddi i grwpiau gwleidyddol, o dan adran 15 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.

Ymgynghorwyd â'r pwyllgor craffu perthnasol AMHERTHNASOL

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad NAC OES

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad OES

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cyngorydd Emlyn Dole (Arweinydd)

Y Gyfarwyddiaeth:

Enw Pennaeth y Gwasanaeth:

Linda Rees Jones

Awdur yr Adroddiad:

Gaynor Morgan

Adran y Prif Weithredwr

**Swyddi: Pennaeth
Gweinyddiaeth a'r Gyfraith**

**Rheolwr Gwasanaethau
Democrataidd**

Rhifau ffôn:

01267 224012 LRJ

01267 224026 GM

Cyfeiriadau E-bost:

LRJones@sirgar.gov.uk

GMorgan@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

COUNCIL

14TH FEBRUARY 2018

COMPOSITION OF THE COUNCIL'S SCRUTINY, REGULATORY AND OTHER COMMITTEES AND THE APPOINTMENT OF MEMBERS TO SERVE UPON THEM

REVIEW FOLLOWING COUNCILLOR A. JAMES' RESIGNATION FROM THE INDEPENDENT GROUP AND NOTIFICATION OF WISH TO JOIN THE PLAID CYMRU GROUP

In accordance with the Constitution, the Council is required to appoint members to serve on its committees and to allocate those seats so that they reflect the overall political composition of the Council.

The allocation of seats on the Council's regulatory, scrutiny and other committees should therefore be made to reflect as closely as possible the political composition of the Council as a whole.

As a result of the decision by Councillor A. James to resign from the Independent Group and become a member of the Plaid Cymru Group, the overall political composition of the Council has changed and this will need to be reflected in the allocation of seats.

The allocation of seats to the Labour Group and unaffiliated member are unchanged, however the Independent Group will lose one Scrutiny and one Regulatory seat and the Plaid Cymru Group will gain one Scrutiny and one Regulatory seat.

The attached report sets out the suggested revised Committee allocations together with changes in Committee membership put forward by the Independent and Plaid Cymru Groups.

DETAILED REPORT ATTACHED ?

YES

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report:

Signed: Linda Rees Jones, Head of Administration & Law

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
NONE	YES	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE

Legal

Committees are to be appointed in accordance with the requirements of the Local Government and Housing Act 1989, the Local Government (Committees and Political Groups) regulations 1990, as amended, and the Local Government (Wales) Measure 2011.

The Council is required to appoint members to serve on its committees and to allocate those seats so that they reflect the overall political composition of the Council.

The Council's constitution sets out arrangement for appointment to fill vacancies on Committees.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below:

Signed: Linda Rees Jones, Head of Administration & Law

1. **Scrutiny Committee** - Not applicable
2. **Local Member(s)** - Not applicable
3. **Community / Town Council** - Not applicable
4. **Relevant Partners** - Not applicable
5. **Staff Side Representatives and other Organisations** - Not applicable

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
The Local Government Act 2000		https://www.legislation.gov.uk/mwa/2011/4/contents
The Local Government (Wales) Measure 2011		https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/22/contents
Local Government and Housing Act 1989 – Sections 15 and 16		https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/42/part/II/crossheading/political-balance-on-committees-etc
The Local Government (Committees and Political Groups) Regulations 1990		https://www.legislation.gov.uk/uksi/1990/1553/contents/made

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

**REPORT OF THE CHIEF EXECUTIVE
COUNCIL MEETING 14TH FEBRUARY 2018
REVIEW OF THE COMPOSITION OF THE COUNCIL'S COMMITTEES AND THE
APPOINTMENT OF MEMBERS TO SERVE UPON THEM**

1. INTRODUCTION

Councillor Andrew James resigned from the Independent Group on the 10th January 2018 and notified the Deputy Chief Executive that he wished to join the Plaid Cymru Group with effect from that date. In accordance with the requirements of the Local Government and Housing Act 1989, the Local Government (Committees and Political Groups) Regulations 1990, as amended, and the Local Government (Wales) Measure 2011, the Council is required to appoint members to serve on its committees and to allocate those seats so that they reflect the overall political composition of the Council, as far as possible.

2. POLITICAL BALANCE AND COMPOSITION OF COMMITTEES

2.1. Composition of Committees and Panels of the Council

The membership of the political groups as at 11th January 2018 is as follows:

Political Group	Number of Members	%of Council Membership
Plaid Cymru	37	50
Labour	22	29.73
Independent	14	18.92
Unaffiliated	1	1.35
<i>TOTAL</i>	<i>74</i>	<i>100%</i>

Council, at its meeting held on the 24th May 2017, decided that the total number of seats available on Committees is 168 and these seats must be distributed amongst the political groups and unaffiliated member on a politically balanced basis with the seats on committees also being allocated to reflect, as far as possible, the political balance of the Council as a whole.

The Council's democratic structure comprises:

Executive Board	10 members
5 X Scrutiny Committees	68 Members (Non Executive Board Members)
Regulatory and other Committees	100 Members

Note:

- Only non Executive Members (64) may serve on the Scrutiny Committees.
- The members serving on the Standards Committee do not need to reflect the political balance of the Council as a whole but they have been included within the above figures.
- It is not a statutory requirement to ensure that the Audit Committee is politically balanced, however, the Authority has chosen to include the Audit Committee in its calculations. Only one member of the Executive Board can serve on the Audit Committee and this must not be the Leader of the Council.
- Only one member of the Executive Board can serve on the Democratic Services Committee and this must not be the Leader of the Council.

TABLE 1

ALLOCATION OF SEATS ON REGULATORY, SCRUTINY AND OTHER COMMITTEES AND THE PENSION COMMITTEE	% COUNCIL MEMBERSHIP	168
Plaid Cymru	50	84
Labour	29.73	50
Independent	18.92	32
Unaffiliated Member	1.35	2
TOTAL NO OF SEATS	100%	168

Note:

If the allocation of seats on committees is not made on a politically balanced basis then the decision by Council to do this must be unanimous “without any member of the Authority or committee voting against them.” S17(b) of the Act.

2.2. Allocation of Seats

In order to reflect Councillor James' resignation from the Independent Group the Independent Group's representation on Committees will be reduced by 2 seats from 34 to 32, and the Plaid Cymru Group allocation will rise from 82 to 84. There is no change to the Labour Group or Unaffiliated Member allocation. To accommodate this change in the political composition of the Council the Independent Group must relinquish one Scrutiny Committee and one Regulatory/other seat to the Plaid Cymru Group.

It is suggested that the composition of Committees within the democratic decision making structure be amended as shown in Tables 2 and 3 below, with the seats allocated, to reflect as far as possible, the political balance of the Council as a whole. Resultant membership changes put forward by the Independent and Plaid Cymru Groups are included within this report.

TABLE 2a - Scrutiny Committees (68 seats)

5 SCRUTINY COMMITTEES	%		
Political Group		Number of Seats 68	NEW Allocation of seats on scrutiny Committees
Plaid Cymru	50	34 (+1)	1 X 8 SEATS; 2 X 7 SEATS & 2 X 6 SEATS
Labour	30	20 (20.21)	5 X 4 SEATS
Independent	19	13 (12.86) (-1)	3 X 3 SEATS & 2 X 2 SEATS
Unaffiliated Member	1%	1 (0.92)	1 SEAT
		68	

Following discussion, the Independent Group has agreed to relinquish one seat on the Environment & Public Protection Scrutiny Committee (seat previously held by Councillor Andrew James) and the Plaid Cymru Group have nominated Councillor Andrew James to fill their additional seat on this Committee.

It is therefore suggested that the allocation of elected member seats on Environment & Public Protection Scrutiny Committee should be amended as follows:

Plaid Cymru (8) Labour (4) Independent (2) Unaffiliated (0)

TABLE 2B

SCRUTINY COMMITTEE	TOTAL NO OF SEATS	PLAID CYMRU GROUP	LABOUR GROUP	INDEPENDENT GROUP	UNAFF
Community	13	6	4	3	0
Education & Children	14 + 5 (co-opted)	7	4	2	1
Environmental & Public Protection	14	8 (+1)	4	2 (-1)	0
Policy & Resources	13	6	4	3	0
Social Care & Health	14	7	4	3	0
Total	68	34 (+1)	20	13 (-1)	1

TABLE 3 - REGULATORY AND OTHER COMMITTEES (100 SEATS)

Following discussion, the Independent Group has agreed to relinquish one seat on the Standards Committee (currently held by Councillor S.M. Allen). It therefore suggested that the allocation of elected member seats on this Committee should be amended as follows:

Plaid Cymru (2) Labour (1) Independent (0) Unaffiliated (0)

The Plaid Cymru Group have nominated Councillor Jeanette Gilasbey to fill the additional seat on the Standards Committee.

COMMITTEE/ PANEL	TOTAL NO OF SEATS	PLAID CYMRU GROUP	LABOUR GROUP	INDEPENDENT GROUP	UNAFFILIATED
Appeals	6	3	2	1	0
Appointments Directors (Leader + 6 EBM's + 9 non Executive members)	16	8	5	3	0
Appointments Heads of Service (4 EBM's + 6 non Executive members)	10	5	3	2	0
Audit	8	4	2	2	0

Democratic Services	5	2	2	1	0
Housing Review Panel +1 sub per group	8	4	2	1	1
Dyfed Pension Fund Committee + 1 permanent sub	3	1	1	1	0
Licensing	14	7	4	3	0
Members' Appointments	7	4	2	1	0
Planning	20	10	6	4	0
Standards (+ 4 Independent & 1 Community Rep)	3	2 (+1)	1	0 (-1)	0
TOTAL	100	50 (+1)	30	19 (-1)	1

3. POLITICAL BALANCE AND APPOINTMENT OF PERSONS TO CHAIR OVERVIEW AND SCRUTINY COMMITTEES

Part 6 of the Local Government (Wales) Measure 2011 deals sets out the requirements for the appointment of Persons to Chair Overview and Scrutiny Committees.

The Measure states that in respect of Councils with two or more political groups and multiple scrutiny committees the political groups represented in the Executive can only appoint as many chairs as are proportionate to their combined share of the Council's overall membership, **rounding down** if this does not equal a whole number of chairs. It is for the Executive groups together to decide upon the allocation of their entitlement to chairs between them. The rest of the Scrutiny Chairs are the "property" of those groups not represented in the Executive. If there is only one such group, that group is entitled to all the remaining Chairs.

As Councillor James has moved between two groups that form the Executive, there is **no change to the allocation for the 5 Scrutiny Chairs:**

Plaid Cymru and Independent Executive 68.92% = 3.45 - rounded down to 3

Labour 29.73% = 1.48 – rounded up to 2

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR
14^{EG} CHWEFROR 2018

**PENODI AELODAU I WASANAETHU AR BWYLLGORAU
YMGYNGHOROL Y CYNGOR AC AR GYRFF ALLANOL YN
AMODOL AR Y GOFYNION O RAN CYDBWYSEDD
GWLEIDYDDOL**

ADOLYGIAD YN DILYN YMDDISWYDDIAD Y CYNGHORYDD A. JAMES O'R GRŴP
ANNIBYNNOL A HYSBYSIAD O'I DDYMUNIAD I YMUNO Â GRŴP PLAID CYMRU.

ARGYMHELLIAD:

O ganlyniad i newidiadau i aelodaeth wleidyddol gyffredinol y Cyngor a chais am adolygiad o'r trefniadau ar gyfer dyrannu seddi i grwpiau gwleidyddol:

- Ystyried a chymeradwyo'r enwebiadau diwygiedig o ran yr Aelodau sy'n eistedd ar Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac ar Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru, fel y nodir yn Atodiad A yr adroddiad.
- Nodi nad oes dim newidiadau o ran nifer y seddi a dyraniad y seddi ar gyfer y canlynol:

Panel Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys
Gweithgor Adolygu'r Cyfansoddiad
Y Panel Ymgynghorol ynghylch y Polisi Tâl

Y RHESYMAU:

Ymddiswyddodd y Cynghorydd A. James o'r Grŵp Annibynnol a dod yn aelod o Grŵp Plaid Cymru ar 10 Ionawr 2018. Mae Grŵp Plaid Cymru wedi gofyn am adolygiad o'r trefniadau ar gyfer dyrannu seddi i grwpiau gwleidyddol, o dan adran 15 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.

Mae adrannau 15 ac 16 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn nodi ei bod yn ofynnol i awdurdodau unedol benodi Cynghorwyr Sir yn ôl cydbwysedd gwleidyddol yr awdurdod unedol unigol.

Ymgynghorwyd â'r Pwyllgor Craffu Perthnasol AMHERTHNASOL

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad NAC OES

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad OES

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:

Y Cynghorydd Emlyn Dole (Arweinydd)

Y Gyfarwyddiaeth:

Enw Pennaeth y Gwasanaeth:

Linda Rees Jones

Awdur yr Adroddiad:

Gaynor Morgan

Adran y Prif Weithredwr

**Swyddi: Pennaeth
Gweinyddiaeth a'r Gyfraith**

**Rheolwr Gwasanaethau
Democrataidd**

**Rhifau ffôn: 01267 224012
LRJ**

01267 224026 GM

Cyfeiriadau E-bost:

LRJones@sirgar.gov.uk

GMorgan@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

COUNCIL

14TH FEBRUARY 2018

APPOINTMENT OF MEMBERS TO SERVE ON COUNCIL ADVISORY PANELS AND OUTSIDE BODIES SUBJECT TO POLITICAL BALANCE REQUIREMENTS

REVIEW FOLLOWING COUNCILLOR A. JAMES' RESIGNATION FROM THE INDEPENDENT
GROUP AND NOTIFICATION OF WISH TO JOIN THE PLAID CYMRU GROUP

Council at its Annual Meeting held on the 24th May 2017 considered the appointment of members to the following Advisory Panels & Outside bodies (Minutes 17 and 18 refer):

Cross Party Constitutional Review Working Group

Pay Policy Advisory Panel

Brecon Beacons National Park Authority

Mid and West Wales Fire Authority and

Dyfed Powys Police and Crime Panel

As a result of the decision by Councillor A. James to resign from the Independent Group and become a member of the Plaid Cymru Group the allocation of seats to political groups for the Brecon Beacons National Park Authority and the Mid and West Wales Fire Authority have changed. There are no changes to the Dyfed Powys Police and Crime Panel, the Cross Party Constitutional Review Working Group and the Pay Policy Advisory Panel.

Following discussions with Group Leaders, the nominations received for the new arrangements for representation on the Brecon Beacons National Park Authority and the Mid and West Wales Fire Authority are detailed within Appendix A.

DETAILED REPORT ATTACHED?

Appendix A

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report:

Signed: Linda Rees Jones, Head of Administration & Law

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
NONE	YES	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE

Legal

Appointments to the Brecon Beacons National Park Authority and the Mid and West Wales Fire Authority are set out in Section 15 and 16 of the Local Government and Housing Act 1989 which requires unitary authorities to appoint County Councillors according to the political balance of the individual unitary authority. Schedule 7, paragraph 2(4) of the Environment Act 1997 also requires authorities to have regard to the desirability of appointing Councillors to NPA's with wards wholly or partly situated within the relevant park.

The Police and Crime Panels (Nominations, Appointments and Notifications) Regulations 2012 explanatory note "paragraph 24 of Schedule 6 of the Police Reform and Social Responsibility Act 2011, "Balanced appointment objective" means the objective that local authority members of a police and crime panel (when taken together) represent all parts of the police area, *represent the political make-up of the relevant local authority* or the relevant local authorities when taken together, and have the skills, knowledge and experience necessary for the panel to discharge its functions effectively".

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below:

Signed: Linda Rees Jones, Head of Administration & Law

1. Scrutiny Committee

Not applicable

2. Local Member(s)

Not applicable

3. Community / Town Council

Not applicable

4. Relevant Partners

Not applicable

5. Staff Side Representatives and other Organisations

Not applicable

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information List of Background Papers used in the preparation of this report:

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
The Local Government Act 2000 The Local Government (Wales) Measure 2011		https://www.legislation.gov.uk/mwa/2011/4/contents
The Police and Crime Panels (Nominations, Appointments and Notifications) Regulations 2012		https://www.legislation.gov.uk/uksi/2012/1433/pdfs/uksi_20121433_en.pdf
Local Government and Housing Act 1989 – Sections 15 and 16		https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/42/part/1/crossheading/political-balance-on-committees-etc
Environment Act 1995 - Schedule 7		https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1995/25/schedule/7
Minutes of the meeting of the Council held on the 24 th May 2017		http://democracy.carmarthenshire.gov.wales/documents/g675/Printed%20minutes%2024th-May-2017%2011.00%20County%20Council.pdf?T=1

ENWEBIADAU AR GYFER CYRFF ALLANNOL/ NOMINATIONS FOR OUTSIDE BODIES

CHANGE IN MEMBERSHIP FEBRUARY 2018

CORFF ALLANNOL OUTSIDE BODY	Aelodaeth/ Membership	PLAID CYMRU	LLAFUR/ LABOUR	ANNIBYNNOL/ INDEPENDENT
AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL BANNAU BRYCHEINIOG BRECON BEACONS NATIONAL PARK AUTHORITY	2	Cyng/Cllr Glynog Davies	Cyng/Cllr Kevin Madge	-
AWDURDOD TÂN AC ACHUB CANOLBARTH A GORLLEWIN CYMRU MID & WEST WALES FIRE & RESCUE AUTHORITY	5	Cyng/Cllr Mansel Charles Cyng/Cllr Elwyn Williams Cyng/Cllr Kim Broom	Cyng/Cllr Colin Evans	Cyng/Cllr Edward Thomas

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y CYNGOR SIR

14^{EG} CHWEFROR 2018

**SYMUD YMLAEN YN SIR GAERFYRDDIN:
Y 5 MLYNEDD NESAF**

ARGYMHELLIAD Y BWRDD GWEITHREDOL:

Bod cynllun y Bwrdd Gweithredol ar gyfer Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin yn ystod y 5 mlynedd nesaf yn cael ei gymeradwyo.

Y Rhesymau:

Mae'r Bwrdd Gweithredol wedi amlinellu ei gynigion ar gyfer symud Sir Gaerfyrddin yn ei blaen yn ystod y 5 mlynedd nesaf. Mae'r cynllun yn nodi dyheadau'r Bwrdd Gweithredol o ran cyflawni hyn.

Mae'r Cynllun wedi ei ddiweddarau i gynnwys newidiadau y gofynnwyd amdanynt yng nghyfarfod 8 Ionawr 2018 y Bwrdd Gweithredol.

Angen ymgynghori â'r pwyllgor craffu perthnasol: Ddim yn berthnasol

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad OES

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad OES

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cynghorydd Emlyn Dole

Y Gyfarwyddiaeth

Enw Pennaeth y Gwasanaeth:

Wendy Walters

Awdur yr Adroddiad:

Gwyneth Ayers

Swyddi:

Cyfarwyddwr Adfywio a Pholisi

Rheolwr Polisi Corfforaethol a Phartneriaeth

Rhifau ffôn:

01267 224659

Cyfeiriadau E-bost:

WSWalters@sirgar.gov.ukGAyers@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

COUNCIL

14TH FEBRUARY 2018

MOVING FORWARD IN CARMARTHENSHIRE: THE NEXT 5 YEARS

The Executive Board has outlined its proposals for moving Carmarthenshire forward in the next 5-years. The plan notes the Executive Board's aspirations for delivery during the time of the current administration. Detailed reports and recommendations on specific projects/programmes will be presented through the Council's democratic processes over the course of the next 5-years in order to take these commitments forward.

The Plan has been updated to include amendments as requested at the 8 January 2018 Executive Board.

DETAILED REPORT ATTACHED?

YES

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Wendy Walters, Director of Regeneration & Policy

Policy, Crime & Disorder and Equalities YES	Legal NONE	Finance NONE	ICT NONE	Risk Management Issues NONE	Staffing Implications NONE	Physical Assets NONE
---	----------------------	------------------------	--------------------	---------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

The Council's new Corporate Strategy will be developed in line with the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015, and will incorporate the key projects and programmes within this plan.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below

Signed: Wendy Walters, Director of Regeneration & Policy

All relevant stakeholders will be consulted as projects and programme details are developed for formal approval.

1. Scrutiny Committee - N/A
2. Local Member(s) - N/A
3. Community / Town Council - N/A
4. Relevant Partners - N/A
5. Staff Side Representatives and other Organisations - N/A

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THERE ARE NONE

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

**Cyngor Sir Caerfyrddin
Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin:
y 5 mlynedd nesaf**

Cyflwyniad gan yr Arweinydd

Ar ran Bwrdd Gweithredol Cyngor Sir Gaerfyrddin, rwy'n falch o gyflwyno ein cynllun ar gyfer y 5 mlynedd nesaf. Er bod llywodraeth leol yn wynebu amser ansicr o ganlyniad i'r toriadau sylweddol mewn gwariant cyhoeddus mae'r Cyngor yn parhau i ddarparu cannoedd o wasanaethau o ddydd i ddydd i drigolion ac ymwelwyr â Sir Gaerfyrddin. Fodd bynnag, o ganlyniad i gynllunio gofalus dros y blynyddoedd mwy diweddar, rwyf yn bendant o'r farn fod y Cyngor mewn sefyllfa arbennig i ddatblygu ymhellach a sicrhau ffyniant y Sir i'r dyfodol. Fel Bwrdd Gweithredol rydym wedi nodi nifer o brosiectau a rhaglenni allweddol y byddwn yn ymdrechu i'w cyflawni dros y 5 mlynedd nesaf. Drwy gyflwyno'r prosiectau a'r rhaglenni hyn credwn y gallwn gyfrannu at sicrhau mai Sir Gaerfyrddin yw'r lle gorau i fyw a gweithio ynddo ac i ymweld ag ef. Bwriad ein cynllun uchelgeisiol yw mynd ati'n gyson i wella llesiant economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol y Sir a thrwyddo byddwn yn sicrhau bod ein trigolion, ein cymunedau, ein sefydliadau a'n busnesau yn cael eu cefnogi a'u galluogi i ddatblygu a ffynnu er budd ein Sir. Byddwn yn gweithio mewn partneriaeth â phartneriaid perthnasol yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, lle bo hynny'n briodol ac er lles pennaf Sir Gaerfyrddin.

Mae Strategaeth Gorfforaethol newydd y Cyngor yn cael ei datblygu yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a bydd yn cynnwys prif brosiectau a rhaglenni y cynllun hwn. Edrychaf ymlaen at wireddu'r cyfleoedd a gyflwynir gan y cynllun hwn.

Y Cyng. Emlyn Dole

Aelodau Bwrdd Gweithredol Cyngor Sir Caerfyrddin



Cynghorydd Emlyn Dole,
Arweinydd



Cynghorydd Mair Stephens,
Dirprwy Arweinydd



Cynghorydd Cefin Campbell,
Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd
â chyfrifoldeb dros Gymunedau a
Materion Gwledig



Cynghorydd David Jenkins,
Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd
â chyfrifoldeb dros Adnoddau

Tudalen 48



Cynghorydd Linda Evans,
Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd
â chyfrifoldeb dros Dai



Cynghorydd Peter Hughes-Griffiths, Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd â chyfrifoldeb dros Ddiwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth



Cynghorydd Glynog Davies,
Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd
â chyfrifoldeb dros Addysg a Phlant



Cynghorydd Philip Hughes,
Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd
â chyfrifoldeb dros Iechyd
Cyhoeddus



Cynghorydd Hazel Evans,
Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd
â chyfrifoldeb dros yr Amgylchedd



Cynghorydd Jane Tremlett,
Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sydd
â chyfrifoldeb dros Ofal
Cymdeithasol ac Iechyd

Sir Gaerfyrddin fel
Prifddinas Beicio Cymru



Yr Amgylchedd

Mae gan Sir Gaerfyrddin amgylchedd cyfoethog ac amrywiol y bydd y Cyngor yn ymdrechu i'w warchod a'i wella er budd trigolion ac ymwelwyr â'r Sir. Mae seilwaith priffyrdd y Sir yn hanfodol er mwyn cludo pobl a nwyddau ac mae ei gynnal a'i gadw a'i ddatblygu yn allweddol i gefnogi adfywio. Mae'r ymrwymïadau yn y Cynllun Trafnidiaeth Lleol yn hanfodol i wella'r ddarpariaeth hon. Mae rheoli gwastraff yn effeithiol yn rhan allweddol o wella ein hamgylchedd a, thrwy weithio gyda thrigolion, byddwn yn ymdrechu i wella ein cyfraddau ail-gylchu ymhellach, o'r hyn sydd eisoes yn cael ei gyflawni. Mae datblygu a defnyddio tir mewn ardaloedd trefol a gwledig, mewn modd sy'n ateb gofynion y cyhoedd, hefyd yn allweddol er mwyn sicrhau gwydnwch a ffyniant i'r dyfodol o safbwynt cymunedol ac amgylcheddol. Mae datblygu cyfleoedd hamdden a llesiant yn hanfodol ac rydym yn awyddus i sefydlu Sir Gaerfyrddin fel Prifddinas Beicio Cymru.

Yn ogystal â'r gwasanaethau presennol ein bwriad yw:

Priffyrdd a Thrafnidiaeth

1. Sefydlu Sir Gaerfyrddin fel Prifddinas Beicio Cymru drwy gyflawni prosiectau allweddol sef Llwybr Beicio Dyffryn Tywi, cwrs Ffordd Gaeedig Pen-bre yn ogystal â Felodrom Caerfyrddin.
2. Cyflawni'r ymrwymïadau o ran y Cynllun Trafnidiaeth Lleol i wella'r seilwaith ffyrdd gyda gwelliannau yn y llefydd hyn:
 - a. Gorllewin Caerfyrddin;
 - b. Ffordd gyswllt Cross Hands;
 - c. Tir-y-Dail, Rhydaman.
3. Cynnal astudiaeth ddichonoldeb i ddatblygu Ffordd Ddosbarthu Rhydaman ymhellach.
4. Gweithio gyda Llywodraeth Cymru i ddatblygu seilwaith priffyrdd y Sir er mwyn gwella ansawdd yr aer yn enwedig yn Llandeilo.
5. Parhau i adolygu fflyd y Cyngor i sicrhau bod gofynion y gwasanaeth yn cael eu darparu'n effeithlon ac yn effeithiol.
6. Gweithio tuag at wella integreiddio'r rhwydwaith trafniadaeth gyhoeddus gan gynnwys gwasanaethau rheilffordd yn Sir Gaerfyrddin er mwyn cynnig gwasanaeth gwell i ateb gofynion ein trigolion ac i wella'r seilwaith ar gyfer defnyddio ceir trydan yn enwedig mewn ardaloedd gwledig.
7. Lloio Llywodraeth Cymru i gynyddu'r arian sydd ar gael i ddatblygu Llwybrau Diogel mewn Cymunedau gan sicrhau fod mwy o gymunedau yn gallu cael palmentydd a llwybrau cerdded newydd.
8. Adolygu a datblygu rhaglen cynnal a chadw, lle bo'r angen, i wella cyflwr priffyrdd presennol ar draws y Sir.
9. Ystyried dichonoldeb datblygu parc/iau parcio lori dros nos yn y Sir.

Eiddo

10. Cyflawni cam 2 o ddatblygiad Gweithdai Glanaman i ddarparu cyfleoedd gweithdai gwell.
11. Cynnal adolygiad i ystyried y dewisiadau o ran darparu depos yn y modd mwyaf effeithiol ledled y sir, gan gynnwys opsiynau ar gyfer rhannu cyfleusterau gyda phartneriaid eraill o'r sector cyhoeddus.
12. Gweithredu dull Gweithio Ystwyth yn llawn ledled y Cyngor er mwyn gwneud y defnydd gorau o'n stoc.
13. Gweithio tuag at leihau ôl troed carbon y Cyngor trwy gynyddu defnyddio ynni o ffynonellau gwyrdd neu adnewyddadwy.
14. Ystyried opsiynau er mwyn sicrhau'r defnydd mwyaf effeithiol o ystad ffermydd y Cyngor i gefnogi mentrau ffermio fforddiadwy.
15. Sicrhau fod y Cyngor yn gwneud y defnydd mwyaf effeithlon ac effeithiol o'i holl asedau cymunedol a lle bydd yn angenrheidiol ac yn briodol trosglwyddo asedau i grwpiau cymunedol a rhanddeiliaid eraill.

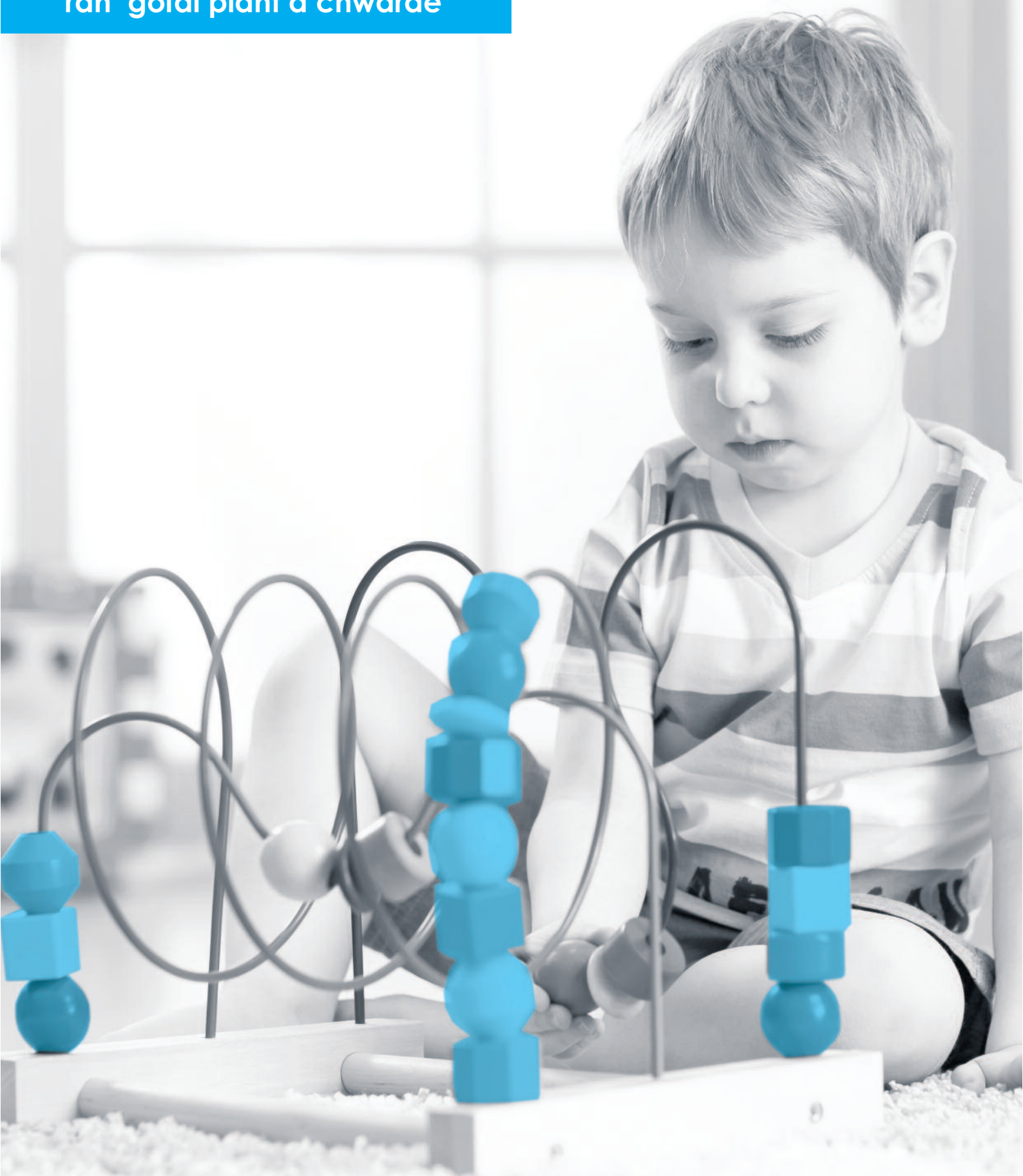
Gwastraff ac Amgylcheddol

16. Adolygu a sefydlu cyfleusterau i drin gwastraff lleol i gynorthwyo'r gwaith o gyflawni'r targedau ailgylchu cenedlaethol a gwella perfformiad ailgylchu y Sir ymhellach.
17. Adolygu gwastraff gwyrdd i sicrhau'r ddarpariaeth fwyaf effeithiol i drigolion.
18. Gweithio gyda rhanddeiliaid lleol i dreialu trefniadau rheoli sbwriel ledled Llanelli gyda sylw penodol i ganol y dref a'r ffyrdd sy'n dynesu ati, gyda' golwg ar gyflwyno hyn ar draws y Sir gyfan.
19. Datblygu a gweithredu cynllun cynhwysfawr i ddefnyddio'n llawn asedau'r tŷ a'r parc ym Mharc Howard gyda'r nod o'i wneud yn lleoliad ar gyfer gwobr y Faner Werdd ac ystyried lleoliadau eraill ar draws y Sir a allai elwa o fod yn lleoliad y Faner Werdd.

Cynllunio

20. Hwyluso'r ymgynghoriad mwyaf eang posib â'r cyhoedd a rhanddeiliaid â diddordeb wrth baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol newydd, sydd i'w weithredu erbyn 2021. Sicrhau fod y CDLI newydd yn gynllun lleol addas i'r diben, yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn, sy'n darparu ar gyfer anghenion ein Sir a'i chymunedau, yn cydymffurfio â dyheadau ein pobl ac yn sicrhau datblygu cynaliadwy na fydd yn cael effaith negyddol ar genedlaethau'r dyfodol.
21. Adolygu'r system cyfraniadau A106 er mwyn ei gwneud yn fwy tryloyw ac i gefnogi seilwaith cymunedol yn well.
22. Adolygu Polisi Adeiladau Gwledig y Cyngor.
23. Hyrwyddo strategaeth coed i wella'r amgylchedd a chymryd camau i leihau effaith ar lygredd aer a sŵn yn ein hardaloedd mwy poblog.
24. Gweithio gyda rhanddeiliaid i wella'r gallu i ymdrin â charthffosiaeth yn y Sir trwy ddatblygu cynlluniau priodol.

Cyflawni gofynion allweddol o
ran gofal plant a chwarae



Addysg a Gwasanaethau Plant

Mae dros 27,000 o ddisgyblion wedi eu cofrestru yn ysgolion y Sir. Mae gan y Cyngor rôl allweddol i ddarparu' gwasanaethau o'r ansawdd uchaf posib i blant, pobl ifanc, teuluoedd a dysgwyr mewn ffyrdd sy'n bodloni eu gofynion penodol orau. Rydym eisiau cynorthwyo ein pobl ifanc i gyflawni eu potensial dysgu a byddwn bob amser yn ymdrechu i gynnig y safonau uchaf posib o addysg gyfun, yn gynyddol mewn awyrgylch modern gyda'r offer priodol i alluogi dysgu yn y 21ain ganrif. Rydym hefyd eisiau galluogi'r nifer fwyaf posib o ddisgyblion i fod yn gwbl ddwyieithog yn Gymraeg a Saesneg. Byddwn yn gweithio i ddiogelu plant a phobl ifanc rhag niwed trwy weithio gyda'r teulu cyfan i ddelio ag unrhyw faterion.

Yn ogystal â'r gwasanaethau presennol ein bwriad yw:

25. Cyflawni'r holl ymrwymadau Band A a nodwyd yn y Rhaglen Moderneiddio Addysg, a hynny erbyn 2019 gan gefnogi ein plant a'n pobl ifanc i dderbyn addysg gyda'r gorau yn y byd mewn awyrgylch diogel ac ysgogol. Mae hyn yn cynnwys darparu campysau newydd ar gyfer Ysgol Penrhos ac Ysgol Gymraeg Dewi Sant.
26. Cyflwyno buddsoddiad pellach o £129 miliwn rhwng 2019 a 2024 o dan y Rhaglen Moderneiddio Addysg.
27. Ystyried darpariaeth addysg gynradd yn ardaloedd Rhydaman, Llandeilo a Llanymddyfri.
28. Parhau i wella deilliannau ein holl ddisgyblion gyda phwyslais benodol ar wella cyflawniad disgyblion sy'n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim a phlant sy'n derbyn gofal.
29. Parhau i gynyddu'r gyfran o ysgolion sy'n cyflawni categori Gwyrdd neu Melyn yn y System Categoriaddio Ysgolion Cenedlaethol.
30. Sicrhau fod y defnydd gorau posib yn cael ei wneud o gyfleusterau ysgolion i gefnogi gweithgarwch cymunedol ehangach.
31. Gweithio gydag ysgolion cynradd ac uwchradd y Sir i'w symud ar hyd continwwm y Gymraeg a hefyd sicrhau fod disgyblion unigol mewn ysgolion perthnasol yn cael cynnig cyfleoedd i barhau â'u haddysg cyfrwng Cymraeg trwy gydol pob cyfnod allweddol.
32. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb i ofynion Côt Trefniadaeth Ysgolion Llywodraeth Cymru ac yn cydymffurfio'n llwyr â nhw er mwyn cefnogi cyflawni deilliannau addysgol gwell, gan gyfeirio'n benodol at y gofynion ar gyfer ysgolion gwledig.
33. Ystyried yr opsiynau ar gyfer defnyddio Model Buddsoddi Cydfuddiannol (Mutual Investment Model) Llywodraeth Cymru i ddatblygu'r seilwaith addysg ymhellach trwy fuddsoddiad cyfalaf.
34. Drwy gyfrwng Bargen Ddinesig Bae Abertawe, sicrhau bod yna ddewislen o gyfleoedd galwedigaethol yn cyd-fynd â chwricwlwm addysgol y Cyngor i fynd i'r afael â'r sgiliau lleol ar gyfer byd gwaith a'r llwybrau lleol i waith, yn ogystal â datblygu llwybrau dysgu gyda Choleg Sir Gâr a Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.
35. Adolygu ac annog cyfrannu at lywodraethu ysgolion.
36. Adolygu'r holl ddyddiadau derbyn disgyblion ac ystod oedran ar draws y Sir.
37. Parhau i ddatblygu cymorth i atal pobl ifanc rhag mynd yn rhai nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant (NEET).
38. Gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu rhagor o gyfleoedd ar gyfer prentisiaethau yn y Sir.
39. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb i ofynion y rhaglen trawsnewid system Anghenion Dysgu Ychwanegol ac yn cydymffurfio'n llwyr â nhw. Mae'r rhaglen hon yn ceisio trawsnewid disgwyliadau, profiadau a deilliannau ar gyfer plant a phobl ifanc trwy ddatblygu system unedig i gefnogi dysgwyr gydag anghenion ychwanegol rhwng 0 a 25 mlwydd oed.
40. Sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei rôl Rhianta Corfforaethol trwy sicrhau bod ein plant sy'n derbyn gofal a'r rhai sy'n gadael gofal yn manteisio'n llawn ar y cyfleoedd sydd ar gael iddynt er mwyn iddynt gyflawni eu potensial llawn.
41. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb yn llawn ac yn darparu'r gofynion allweddol o ran gofal plant a chwarae gan symud tuag at gyflwyno 30 awr o addysg a gofal am ddim i rieni sy'n gweithio.

42. Adolygu'r gwasanaethau cymorth presennol o ran ymddygiad arbenigol yn y Sir gyda'r bwriad o ddatganoli a dod â gwasanaethau cymorth i mewn i'r ddarpariaeth brif ffrwd erbyn 2021.
43. Gweithio gyda phartneriaid y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i ddatblygu ein hymagwedd tuag at ymgysylltu a chyfranogiad ym maes plant a phobl ifanc gan sicrhau y gwrandewir ar eu llais fel rhan o ddatblygu gwasanaethau cyhoeddus.

Cynyddu nifer y
tai fforddiadwy



Cymunedau

Rydym eisiau sicrhau mai Sir Gaerfyrddin yw'r sir fwyaf heini ac iach yn y Deyrnas Unedig. Mae gan y Cyngor rôl allweddol o ran darparu cymorth i drigolion er mwyn cyflawni'r nod hwnnw, o gyfleoedd hamdden yn ein cyfleusterau a manau agored i sicrhau fod tai'r Cyngor yn cael eu cynnal hyd at safon uchel a chefnogi pobl agored i niwed a phobl hŷn pan fo angen. Rydym hefyd eisiau cynyddu nifer y tai fforddiadwy sydd ar gael yn y Sir ac rydym yn bwriadu datblygu 1,000 o dai dros y pum mlynedd nesaf. Byddwn yn gweithio i sicrhau fod yr holl drigolion sy'n derbyn cymorth yn cael eu trin â pharch ac urddas a'u galluogi nhw i barhau i gadw rheolaeth ar eu bywydau, a lle bo'n bosib, i gadw rheolaeth ar yr atebion sy'n gwireddu eu dyheadau orau a'r hyn sy'n bwysig iddynt. Byddwn yn gweithio tuag at gadw pobl yn eu cartrefi eu hunain, lle bo'n briodol, cyhyd â phosib. Byddwn yn gweithio gyda'n partneriaid i sicrhau fod ein trigolion yn derbyn y cyngor, y cymorth a'r ddarpariaeth briodol pan fydd eu hangen.

Yn ogystal â'r gwasanaethau presennol ein bwriad yw:

Tai

44. Datblygu 1,000 o dai fforddiadwy yn seiliedig ar gysyniad lleoliaeth trwy sicrhau bod tai gwag yn cael eu ddefnyddio eto ac adeiladu tai newydd.
45. Sefydlu Cwmni Masnachu Tai Lleol i gynyddu'n rhagor faint o dai fforddiadwy sydd yn y Sir, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig.
46. Cyflwyno rhaglen Bargaen Ddinesig Bae Abertawe i ddatblygu 'Cartrefi yn Orsafoedd Pŵer' i helpu i greu cartrefi cynaliadwy a fforddiadwy a mynd i'r afael â thlodi tanwydd ymhlith ein trigolion.
47. Adolygu'r trefniadau ar gyfer tai cymdeithasol yn Heol yr Orsaf, Llanelli.
48. Cynnal Safon Tai Sir Gaerfyrddin ar gyfer holl eiddo'r Cyngor.
49. Cefnogi holl denantiaid y Cyngor trwy Ddiwygio Lles wrth i'r newidiadau gael eu cyflwyno.
50. Datblygu Strategaeth Digartrefedd i sicrhau fod trigolion agored i niwed yn cael eu cefnogi'n briodol.
51. Datblygu dulliau ymgysylltu â thenantiaid y Cyngor ymhellach er mwyn sicrhau eu bod yn cyfrannu at ddarpariaeth i'r dyfodol.

Gofal Cymdeithasol

52. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb i ofynion y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant ac yn cydymffurfio'n llwyr â nhw, gan gynnwys:
 - a. datblygu mynediad 24 awr i wasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth. Ystyrir hefyd yr opsiynau ar gyfer sefydlu Cwmni Masnachu o dan yr Awdurdod Lleol i ddarparu'r gwasanaeth hwn.
 - b. cyflwyno cyllideb ar y cyd rhwng gofal cymdeithasol ac iechyd ar gyfer gofal preswyl;
 - c. sefydlu cyd-bwyllgor rhanbarthol ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol gyda phartneriaid perthnasol.
53. Parhau i wella'r ddarpariaeth o ran cyfleoedd dydd ar gyfer pobl hŷn ledled y Sir.
54. Asesu'r trefniadau o ran gofal preswyl yn ardal Llanelli er mwyn sicrhau darpariaeth breswyl briodol yn yr ardal.
55. Cynnal darpariaeth gadarn a chynaliadwy yn fewnol i'r Cyngor ar gyfer gofal cartref a gofal preswyl.
56. Cryfhau ymhellach y ddarpariaeth a'r defnydd o'r iaith Gymraeg mewn gwasanaethau gofal cymdeithasol er mwyn gallu darparu gwasanaethau yn newis iaith y defnyddiwyd gwasanaeth.
57. Gweithio gyda phartneriaid gan gynnwys Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda a darparwyr trydydd sector i sicrhau bod gwasanaethau a chymorth gofal iechyd meddwl priodol ar gael.
58. Darparu cymorth i ofalwyr, a gofalwyr ifanc yn benodol, er mwyn eu galluogi i barhau i ddarparu gofal amhrisiadwy i'w teulu a'u ffrindiau sydd mewn angen.

59. Gweithio gyda phartneriaid i ddarparu mwy o gyfleoedd i bobl agored i niwe a hŷn gymdeithasu er mwyn lleihau unigrwydd.
60. Parhau i gefnogi trigolion y mae dementia yn effeithio arnynt a chefnogi datblygu mwy o gymunedau sy'n cefnogi pobl â dementia ar draws y Sir.

Diwylliant a Hamdden

61. Buddsoddi yn narpariaeth y Sir o ran canolfannau hamdden drwy ddatblygu cyfleuster newydd yn Llanelli fel rhan o'r Pentref Llesiant.
62. Datblygu maes 3G newydd a gwell cyfleusterau parcio yn Rhydaman, a gwelliannau i'r trac yng Nghanolfan Hamdden Caerfyrddin.
63. Darparu gwasanaeth archifau a storio newydd ar gyfer Sir Gaerfyrddin.
64. Cyflawni cynllun trawsnewid ar gyfer y ddarpariaeth bresennol o ran Amgueddfeydd yn Amgueddfa'r Sir yn Abergwili, Parc Howard, Amgueddfa Ddiwydiannol Cydweli ac Amgueddfa Cyflymder Pentywyn i wella'r ddarpariaeth ar gyfer trigolion ac ymwelwyr yn ogystal â chynnal cysylltiadau ag amgueddfeydd annibynnol yn y Sir a'u hyrwyddo. Yn ogystal, bwriedir gweithio i ddatblygu Oriel Myrddin ymhellach.
65. Cychwyn ar gynllun trawsnewid yr amgueddfeydd drwy waith ailddatblygu gwerth £1.2 miliwn yn Amgueddfa'r Sir yn Abergwili.
66. Adolygu ac ailddatblygu darpariaeth y Cyngor o ran gwasanaethau theatr.
67. Gwella a datblygu'r seilwaith a'r cyfleusterau ym Mharc Gwledig Pen-bre i'w alluogi i fod yn gyfleuster o'r radd flaenaf i drigolion ac ymwelwyr.
68. Gweithio gyda sefydliadau cymunedol i wella'r mynediad i'r rhwydwaith o lwybrau troed a llwybrau ceffylau a geir ledled y Sir.
69. Cyflawni rhaglen gwerth £2 filiwn i ailddatblygu Harbwr Porth Tywyn.
70. Dathlu a hyrwyddo llwyddiannau ac amrywiaeth gyfoethog Sir Gaerfyrddin ym maes diwylliant a chwaraeon.
71. Gweithio gyda Chynghorau Tref a Chymuned a sefydliadau cymunedol eraill i geisio ffynonellau cyllid i fuddsoddi mewn uwchraddio meysydd chwarae lleol.

Cyflawni Pentref Llesiant a
Gwyddorau Bywyd Llanelli



Adfywio a Datblygu

Adfywio yw prif flaenoriaeth y Cyngor. Mae Bargen Ddinesig Bae Abertawe yn cynnig cyfle unwaith mewn cenhedlaeth i wella'n sylweddol ffyniant y Sir. Ochr yn ochr â'r rhaglen sylweddol hon bydd y Cyngor hefyd yn ymgymryd â nifer o ddatblygiadau yn y sir sy'n canolbwyntio ar ardaloedd gwledig a threfi marchnad. Mae'r Cyngor hefyd yn ymwybodol iawn o'i rôl fel arweinydd cymunedol a bydd yn ymrwmo i ddatblygu partneriaethau effeithiol a sicrhau ymgysylltu ag ystod o randdeiliaid sy'n gweithio er lles Sir Gaerfyrddin. Rydym yn anelu at greu Cyngor sy'n well byth ac sy'n gweithio dros drigolion y Sir hyd eithaf ei allu.

Yn ogystal â'r gwasanaethau presennol ein bwriad yw:

Adfywio

72. Sicrhau bod y Sir yn elwa'n llwyr o'r cyfleoedd a grëir yn sgil y buddsoddiad gwerth £1.3 biliwn a ddaw o ganlyniad i Fargen Ddinesig Bae Abertawe, gan gynnwys:
 - a. penodi partner datblygu ar gyfer cyflawni Pentref Llesiant a Gwyddorau Bywyd Llanelli, sef prosiect gwerth mwy na £200 miliwn;
 - b. cyflawni'r Fenter Sgiliau a Thalentau, gwerth £30 miliwn;
 - c. cefnogi'r gwaith o ddarparu canolfan Yr Egin, gwerth £24 miliwn;
 - ch. rheoli Swyddfa Ranbarthol y Fargen Ddinesig a sefydlu Cyd-Bwyllgor Rhanbarthol.
73. Cyflawni'r Trawsnewidiadau: cynllun adfywio strategol ar gyfer Sir Gaerfyrddin sy'n cynnwys:
 - a. datblygiadau canol tref yn Llanelli, Rhydaman a Chaerfyrddin;
 - b. sefydlu menter adfywio i ganolbwyntio ar ddatblygu trefi marchnad y Sir;
 - c. datblygu Llain Arfordirol Sir Gaerfyrddin ymhellach, Prif Gynllun Pentywyn a datblygu Prif Gynllun Adfywio ar gyfer Penrhyn Pen-bre;
 - ch. datblygu Parc Bwyd a Pharth Twf Cross Hands ymhellach;
 - d. datblygu safleoedd cyflogaeth lleol ledled y Sir;
 - dd. darparu Cronfa Datblygu Eiddo gwerth £8.6 miliwn (£3 miliwn gan y Cyngor ac oddeutu £5.6 miliwn o fuddsoddiad sector preifat);
 - e. darparu Cronfa Mentrau Gwledig gwerth £4.3 filiwn (£2 filiwn gan y Cyngor ac oddeutu £2.3 miliwn o fuddsoddiad sector preifat).
74. Gweithio gyda phartneriaid i fynd i'r afael ag anawsterau o ran mynediad i fand eang cyflym iawn a signal ffôn symudol yn y Sir, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig.
75. Cyflawni prosiect pilot yn ward Tyisha i ddatblygu ffordd o fynd i'r afael â thlodi yn yr ardal.
76. Sefydlu Grŵp Gorchwyl i ystyried y materion sy'n effeithio ar gymunedau gwledig yn Sir Gaerfyrddin ac i nodi camau y gall y Cyngor eu cymryd i fynd i'r afael â nhw mewn partneriaeth â chyrff cyhoeddus a sefydliadau eraill.
77. Rhoi ystyriaeth i gyfleoedd i weithio gydag awdurdodau lleol a phartneriaid eraill i sefydlu Bargen Wledig i ganolbwyntio ar adfywio gwledig.
78. Datblygu rhaglen i gefnogi busnesau bach ledled y Sir.
79. Sicrhau bod y Cyngor yn defnyddio ei stoc a'i asedau i hwyluso datblygiad economaidd y Sir.

Datblygu

80. Gweithio gyda'r trydydd sector a rhanddeiliaid eraill i ddatblygu'r ystod o wasanaethau cymorth a ddarperir yn y Sir ar draws nifer o feysydd gwasanaeth ynghyd â datblygu cyfleoedd gwirfoddoli yn y Sir ymhellach.
81. Cynyddu'r ymwneud a'r gwaith rhwng y Cyngor a Chynghorau Tref a Chymuned.
82. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb yn llawn i'r materion allweddol sy'n cyfrannu at dlodi yn y Sir gan sicrhau bod cynlluniau ymyrraeth penodol, megis Dechrau'n Deg a'r hyn sy'n dilyn Cymunedau yn Gyntaf, yn ymateb i'r angen.
83. Ymestyn y model Hwb, a ddatblygwyd yn Llanelli, i Rydaman a Chaerfyrddin gan wneud gwasanaethau cymorth rheng flaen yn fwy hygyrch i drigolion.
84. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb ac yn cynrychioli buddiannau cymunedau Sir Gaerfyrddin o ganlyniad i'r gofynion newidiol posib yn sgil Brexit.
85. Cefnogi sefydliadau a grwpiau cymunedol i hyrwyddo a hybu'r amrywiaeth eang o ddigwyddiadau cymunedol sy'n cael eu cynnal yn Sir Gaerfyrddin, o sioeau amaethyddol, gwyliau a charnifalau i arddangosfeydd, cyngherddau a pherfformiadau.
86. Sicrhau bod y Cyngor yn cefnogi'r gwaith o gyrraedd targed Llywodraeth Cymru o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
87. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb i ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, ac yn cydymffurfio'n llwyr â nhw, gan gynnwys ystyried y pum ffordd o weithio ym mhopeth a wnawn.
88. Cyflawni Strategaeth Trawsnewid Digidol y Cyngor i gefnogi gweithio ystwyth a mynediad digidol i drigolion drwy gyfleusterau wi-fi cyhoeddus a chyfleusterau ar-lein 'Fy Nghyfrif'.
89. Datblygu ymhellach y seilwaith TGCh a'r gefnogaeth i ysgolion y Sir fel y gellir bodloni'r holl ofynion o ran addysg ddigidol.
90. Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb i'r holl ofynion o ran seiber-ddiogelwch er mwyn cyfnerthu systemau mewnol y staff ac i barhau i ddarparu gwasanaethau allanol i drigolion.
91. Sicrhau fod y Cyngor yn gweithio tuag at fod yr un mwyaf agored a thryloyw yng Nghymru drwy ddatblygu ein gwaith o ymgysylltu a chyfathrebu â thrigolion.
92. Sicrhau fod y Cyngor yn defnyddio eu stoc a'u asedau er mwyn hwyluso datblygu economaidd o fewn y Sir.
93. Sicrhau fod y Cyngor yn cefnogi staff yn llawn i gynnal cydbwysedd iach rhwng bywyd a gwaith a, lle bydd angen, sicrhau rheolaeth ofalus ar absenoldeb salwch staff er budd y staff a darparu gwasanaethau.

Gwasanaethau Corfforaethol

Mae'r Cyngor yn wynebu cyfnod o doriadau sylweddol a pharhaus o ran y gyllideb ac mae sicrhau ein bod yn gwneud y defnydd gorau o adnoddau yn bwysicach nag erioed. Gallai cyflwyno Credyd Cynhwysol ar draws y Sir o fis Mawrth 2018 gael effaith sylweddol ar drigolion ac mae'n rhaid i ni sicrhau bod y rhai y mae hyn yn effeithio arnynt yn cael cymorth priodol.

Yn ogystal â gwasanaethau presennol ein bwriad yw i:

94. Sicrhau bod y Cyngor yn rhoi cymorth i'r bobl sy'n hawlio budd-daliadau ar hyn o bryd ac a fydd yn symud i Gredyd Cynhwysol o fis Mawrth 2018 ymlaen.
95. Sefydlu pa mor ddichonadwy yw datblygu gwasanaeth caffael ar y cyd gyda Chyngor Sir Penfro.
96. Defnyddio cronfeydd wrth gefn y Cyngor i fuddsoddi yn y Sir a chefnogi datblygu i'r dyfodol.
97. Parhau i sicrhau fod yr holl staff yn cael eu trin yn deg ac â pharch yn ogystal â gweithio tuag at gyflwyno Cyflog Byw Cymru ar gyfer y staff hynny sydd ar fandiau cyflog is.
98. Sicrhau fod y Cyngor yn rheoli ei gyllidebau'n effeithiol ac yn ddoeth.

Y CYNGOR SIR

14^{EG} CHWEFROR 2018

**SEFYDLU CWMNI MASNACHU AWDURDOD LLEOL A
ADWAENIR FEL 'LLESIANT DELTA WELLBEING LTD'
AR GYFER LLINELL GOFAL**

Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen:

1. Adennill costau sefydlu'r Cwmni drwy drefnu benthyciad rhwng y Cyngor Sir a'r Cwmni ar gyfradd log fasnachol. Bydd y gwerth yn cael ei bennu yng nghynllun busnes manwl y Cwmni a bydd y Bwrdd Gweithredol yn cytuno arno.
2. Bod y Cyngor Sir yn cytuno i ddarparu benthyciad llif arian i'r Cwmni o hyd at £250k (bydd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol yn cytuno ar y gwerth o fewn y terfyn hwn) ar gyfer gwaith y cwmni o ddydd i ddydd a'r costau sefydlu (gweler rhif 1 uchod). Y gyfradd log fasnachol fydd 3.5% yn uwch na chyfradd adeg aeddfedu benthyciad 5 mlynedd y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus bob chwe mis. Cyfnod y benthyciad fydd 5 mlynedd ar y mwyaf.
3. Pe na fyddai'r Cwmni'n cael ei sefydlu, yna bydd y costau sefydlu'n dod o gyllideb y Cyngor Sir (drwy gronfeydd wrth gefn).
4. Bod y Cyngor yn gwarantu rhwymedigaethau pensiwn y staff a gyflogir gan y Cwmni.

Y Rhesymau:

1. Sicrhau cynaliadwyedd ariannol tymor hir y gwasanaeth Llinell Gofal drwy ddatblygu ffynonellau newydd o incwm.
2. Diogelu'r swyddi presennol a chreu cyfleoedd newydd am waith.
3. Gwella argaeledd a mynediad i fathau newydd o Ofal drwy Gymorth Technolegol sy'n galluogi trigolion Sir Gaerfyrddin i fyw yn annibynnol yn eu cartrefi eu hunain am gyfnod hirach.
4. Bod yn ganolfan ragoriaeth o ran Gofal trwy Gymorth Technolegol ar draws Cymru.
5. Cefnogi amcanion ehangach y Cyngor o ran iechyd a llesiant.

**Angen ymgynghori â'r Pwyllgor Craffu perthnasol: OES - Gofal Cymdeithasol ac Iechyd
– 23 Tachwedd 2017**

Cafodd aelodau'r Pwyllgor Craffu - Gofal Cymdeithasol ac Iechyd gyflwyniad ar y cynigion a chawsant gyfle i wneud sylwadau.

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad OES - 22 Ionawr 2018
Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad OES - 14 Chwefror, 2018

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cyng. Jane Tremlett - Yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sy'n Gyfrifol am y Portffolio Gofal Cymdeithasol ac Iechyd

Y Gyfarwyddiaeth:**Cymunedau**

Enw Pennaeth y Gwasanaeth:
Rhian Dawson

Awduron yr Adroddiad:
Gareth Miller

Swyddi:

Pennaeth y Gwasanaethau
Integredig

Rheolwr Trawsnewid Busnes a
Rhaglenni

Rhifau ffôn:

01267 228900
RhianDawson@sirgar.gov.uk

01554 899300
GAMiller@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

COUNTY COUNCIL

14TH FEBRUARY 2018

THE ESTABLISHMENT OF A LOCAL AUTHORITY TRADING COMPANY KNOWN AS 'LLESIANT DELTA WELLBEING LTD' FOR CARELINE

1. Careline, based within the Communities Department, is the Authority's established 24/7 response service for vulnerable and elderly residents across Carmarthenshire. In addition to this, it also forms a single point of access for the public and professionals for all matters in relation to social care and delivers the Authority's out of hours call handling and lone working services. The Careline service has a whole time equivalent staffing complement of 49 staff.
2. Careline also provides such services to other public sector bodies which equates to approximately **86%** of its business.
3. However a move towards direct payments rather than service provision by some of these public sector customers and restrictions on the Authority's ability to provide such services directly to private individuals and organisations means that the continued viability of the service is threatened with a risk of staffing reductions unless new business can be attracted.
4. To address this challenge the Executive Board has decided to set up a local Authority Trading Company (LATC) called "Llesiant Delta Wellbeing Ltd" to run the Careline service. The company will be wholly owned and controlled by the Council and the Council will be responsible for managing any financial liabilities that the LATC incurs.
5. The advantage of an LATC is that unlike the Council it can supply services directly to the public and the private sector and therefore potentially generate a surplus for re-investment into other social care services.
6. The LATC will be set up to benefit from an exemption in procurement rules ('the Teckal exemption') where the company is wholly owned by the council, there are no other investors and at least 80% of its income is generated from contracts with the Council either to provide services to Carmarthenshire residents or to provide services to other public sector bodies under a contract between those bodies and the Council. In that situation the Council will not need to go through a formal procurement exercise to award business to the Company.
7. This means that the LATC will be able to generate up to 20% of its income from contracting directly with the private sector without the Council having to re-procure its services.

8. The Council will exercise control over the LATC both as its sole shareholder and via a Governance Group consisting of the Executive Board Member for Social Care, three other elected members, the Director of Communities, Section 151 Officer and Head of Integrated Services. The Governance Group will exercise control on behalf of the Council in respect of such matters as changes to staff and Director terms and conditions (including pay), the take up of loans by the LATC and changes to its business plan. The day to day management of the LATC will be in the hands of a board of company directors. The Finance Manager will be in attendance at all board meetings. A Diagram setting out the governance structure within the report as agreed by Executive Board (Appendix 1).
9. Setting up the LATC will involve transferring the 49 staff to the LATC on their current terms and conditions. Any new staff employed by the LATC will also have to be employed on the same terms and conditions. The LATC will apply to join the Local Government Pension Scheme, and will also recognise trade unions.
10. The LATC will prepare a detailed business plan to be approved by both the Governance Group and the Executive Board.
11. It is proposed that the initial start-up costs of the LATC be funded by a loan from the Council at an appropriate rate of interest and repayable over a timescale to be agreed between the LATC and the Council. It is also proposed that the Council guarantees the pension liabilities of staff employed by the LATC.

DETAILED REPORT ATTACHED?

Yes. A summary business case is attached at Appendix 1

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Rhian Dawson

Head of Integrated Services

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	YES	YES	YES	YES	YES	YES

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

A full Equalities Impact Assessment (EIA) has been developed which outlines the potential impact of the LATC on the protected characteristics. Risk levels identified remain low and there is no negative impact identified that would adversely affect the service delivered to clients.

2. Legal

In order to benefit from the Teckal exemption the LATC will need to comply with all 3 requirements of the relevant regulations.

Once established the LATC will need to comply with the requirements of company law.

3. Finance

The company will require a loan facility from the Authority of up to £250k to meet initial cash flow requirements and setup costs. The loan will be at a commercial rate of interest with the duration to be agreed within the detailed business plan. In the event that the Company is not established, then the costs of implementation will be met from the County Council budget (via reserves).

The current pension liabilities for staff employed by the company will be underwritten by the Authority. This will provide a guarantee to the Dyfed Pension Fund that it will meet any outstanding pension scheme liabilities.

The five year financial model contained within the business case has been developed in conjunction with the consultants, and current projections indicate that the LATC will realise a net surplus of £824,754 over the first 5 years. This surplus will be returned to the Council in the form of a rebate or a reduced contract price, thus leaving the Company with no retained reserves.

4. ICT

There are ICT implications in relation to the development of an LATC. The company would be provided with ICT support by the Council in the same way that this is currently provided to departments across the authority now. The company would have access to the same hardware which would be replaced as per the Council's refresh programme. The company would also have access to its own website which would link to the Council as well as existing software file directories.

5. Risk Management Issues

The business case has identified risks associated with its development as well as those in relation to implementation and trading. Each risk has been categorised as being either high, medium or low and all have mitigating action identified in order to control and where appropriate reduce the risk. There are no high risks identified within the risk log.

6. Staffing Implications

There are staffing implications in relation to staff that would TUPE across to the LATC from the Council. There would be an estimated 49 FTE's (full time equivalent) staff who would transfer across. Assurances have been included in the business case to guarantee that in accordance with TUPE regulations, staff terms and conditions will be protected at transfer, and that the company will be applying for admitted body status into the Local Government Pension Scheme. The company will also recognise trade unions and new staff employees taken on by the company will be on the same terms and conditions as the former CCC staff in the company (including pensions). These issues are covered in the business case and HR advice has been sought in the development of the document.

7. Physical Assets

Llesiant Delta Wellbeing Ltd will continue to use the office accommodation currently utilised, with the future arrangements being formalised by Property Services. There should not be any additional costs incurred in this arrangement.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below

Signed: Rhian Dawson

Head of Integrated Services

1. Scrutiny Committee

Social Care & Health – 23rd November, 2017 - Members of Scrutiny Committee received a presentation on the proposals and were given the opportunity to comment.

2. Local Member(s)

N/A at present time, but will be consulted as part of the political approval process

3. Community / Town Council

N/A

4. Relevant Partners

N/A

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

A copy of the following documentation can be obtained from the Project and Programmes Team in 3 Spilman Street:

- Full Business Case
- Service User Feedback Report
- Staff Feedback Report
- Equality Impact Assessment



Carmarthenshire County Council

‘Llesiant Delta Wellbeing Ltd Local Authority Trading Company’

Summary Business Case January 2018

Table of contents

1. Background.....	2
2. Drivers for Change.....	2
3. Options Appraisal.....	2-3
4. New Organisation.....	3-5
5. What is a Local Authority Trading Company.....	5
6. Llesiant Delta Wellbeing Ltd LATC Characteristics.....	5-6
7. Property and Finance.....	7
8. How will Llesiant Delta Wellbeing Ltd operate internally?.....	8-9
9. Governance.....	9-12
10. Risks.....	13-14
11. Conclusion.....	14

1. Background

Like all other Councils, Carmarthenshire County Council faces considerable financial challenges. As adult social care is often one of the biggest budget spend areas, year on year efficiency savings fall heavily in this area. In response, the Council wished to explore the opportunities offered by new delivery models, with the expressed intention of ensuring quality, cost effectiveness and the ability to respond to current and future demand.

There is recognition that new service models for individuals, communities and partners have the potential to deliver benefits and improve outcomes for citizens, and this need for new service models is magnified by the continual government drive towards increasing take up of direct payments.

2. Drivers for change

The list of drivers below outlines the need for change that the Council is facing in this area of Social Care. The increasing age profile of the population as reflected in local demographics is putting a greater demand for services and care from a sector that is facing year on year savings demands from central and local government. Added to this the Technology Enabled Care (TEC) agenda is gaining prominence.

The principal drivers for change are:

- Demographic growth
- Quality (e.g. Choice/Legislative requirements/partnerships/outcomes)
- Service
- Income (e.g. Savings/Income/Growth)
- Governance and flexibility (e.g. accommodate new services/respond quickly to market changes)
- Acceptability to stakeholders (e.g. service users, carers, staff, partners and Members)
- Ability to transform services
- Technology
- Employment

3. Options Appraisal

An Options Appraisal for Careline was completed with the remit to:

“Explore the opportunities offered by new delivery models, with the expressed intention of ensuring quality, cost effectiveness and the ability to respond to current and future demand”.

The options appraisal compared 4 principal options and then marked them against a set of agreed criteria. These options were:

- **Remain in-house** - Retain current in-house provision
- **Outsource** - Outsource to the independent sector
- **LATC** - Develop a Local Authority Trading Company (LATC)
- **CIC** - Develop a Community Interest Company (CIC)

The summary results of the scoring were:

Max Score	How well does the new model satisfy the following requirements	Remain In-house	Outsource	LATC	CIC
180	Quality	131	73	155	128
120	Cost	72	55	102	56
90	Governance and Flexibility	66	25	69	43
120	Acceptability to Stakeholders	86	30	93	64
60	Ability to Transform Services	39	29	53	41
	Overall Rating	394	212	472	332

The result of the appraisal was that the LATC met more of the criteria than the other models, and the recommendation was that a Full Business Case should be developed to fully explore and evaluate the costs and benefits of establishing an LATC.

4. The new organisation

4.1 Vision for Llesiant Delta Wellbeing Ltd

The vision for the new Llesiant Delta Wellbeing Ltd is to set it up as a commercial enterprise in a Carmarthenshire owned Local Authority Trading Company. This will allow Llesiant Delta Wellbeing Ltd to sell its services to:

- Local Authorities
- Not for profit organisations
- Commercial businesses
- Private individuals

It will be able to make a profit and plough this back as investment in additional services, or pass back to the Council as dividend/contract rebate to be used to support other social care services.

4.2 Brand

Llesiant Delta Wellbeing Ltd will set themselves up as:

Professional experts in technology related care and support, helping people to maintain their independence and quality of life and will deliver

High quality, reliable, multi-lingual response services.

4.3 Benefits

The key benefits for Carmarthenshire in the development of a larger, commercial, Llesiant Delta Wellbeing Ltd operating through a Local Authority Trading Company are that it will offer to the residents of Carmarthenshire greatly enhanced:

- **Service**
With a wider customer base, Llesiant Delta Wellbeing Ltd will be a larger organisation and have more resilience in its teams as a result. It will be able to afford to employ people with wider skills (such as Occupational Therapist's) over longer periods of time, that will be available to Carmarthenshire residents as an enhanced offer
- **Employment**
Developing the business in Carmarthenshire will create a larger workforce, which will have a positive impact for all staff, providing greater opportunities for professional development in a larger organisation. In addition, recruitment and retention should be easier through offering good career opportunities and progression to existing and potential staff
- **Income**
Growing the business will allow for greater efficiencies, for example spreading management overheads across more customers. It will also enable the Council to generate profits which can be reinvested into Llesiant Delta Wellbeing Ltd or passed back to the Council as dividends to be used to support other social care services.

4.4 Customers

The focus for Llesiant Delta Wellbeing Ltd will be on the following customer groups:

Public Sector:

- Councils, Universities, Welsh Government, NHS

Not for profit:

- Housing associations, Registered Social Landlords (RSLs)

Private sector:

- Housing developments, Retirement developments, Care homes, Childrens Homes, Secure institutions, LD semi-independent organisations

Individuals:

- Direct purchase by individuals

4.5 Services

The core services that Llesiant Delta Wellbeing Ltd will offer are:

- **Alarm monitoring:**
 - 24 hours a day, 365 days a year
- **Information advice and assistance (IAA):**
 - The front door for Social Care and Health services for the Council 24 hours a day, 365 days a year
 - Integrated with related service eg Social Workers, Occupational Therapist's, Nurses and safeguarding officers
- **Out of hours response:**
 - Operating a call handling system for various organisations out of normal working hours

Offering intelligent routing/action of contacts

- **Equipment and technology:**

Supply and installation of equipment and technology:

- **Consultancy:**
 - Advice on the planning of technology related care and support to organisations

4.6 Unique Selling Points

- Llesiant Delta Wellbeing Ltd's unique selling points will be:
- **Local authority owned and operated:**
 - Public sector brand with associated values such as quality and trust
- **Social Care DNA:**
 - Embedded knowledge, skills and experience in all aspects of social care with access to other Social Care and Health services
- **Welsh-speaking:**
 - The ability to offer Welsh-speaking services, 24 hours a day, 365 days a year

5. What is a Local Authority Trading Company?

A Local Authority Trading Company (LATC) is a limited company 100% owned by a local Authority, hence the name. It is registered with Companies House and must follow all the statutory obligations of a limited company.

A company can be "limited by shares" or can be "limited by guarantee", the Council establishing their company can choose which type of company it should create.

The recommendation is that the LATC is owned by Carmarthenshire County Council and will be "limited by shares". This recommendation has been given because the Council recognises the need for creating a LATC and this ownership is simpler to manage through share ownership.

One of the reasons for this recommendation is the Members' and Officers' view that the long-term future of the LATC will always be as a company owned by the Council.

The company has objectives other than making money. These other objectives are:

- Providing services to the benefit of residents of Carmarthenshire
- Increasing the provision of existing services without necessarily increasing the cost of that provision
- Diversifying its services to meet changing demand from service users

6. Llesiant Delta Wellbeing Ltd LATC characteristics

The proposed new Llesiant Delta Wellbeing Ltd LATC for Carmarthenshire will have the following key characteristics:

6.1 Ability to trade

Llesiant Delta Wellbeing Ltd will be able to trade in the open market and charge for those services that currently, as an in-house provider, it cannot do. This ability will allow Llesiant Delta Wellbeing Ltd to market and sell its services to customers, including Direct Payment holders, and private payers. Llesiant Delta Wellbeing Ltd will also be able to sell services to residents of other Authorities and other public bodies including neighbouring authorities, the NHS and Clinical Commissioning Groups etc. On top of this, Llesiant Delta Wellbeing Ltd will be able to trade with private organisations. In all its activities Llesiant Delta Wellbeing Ltd will also be legally allowed to make a surplus.

6.2 Rebate surpluses and benefits back to the council

As 100% shareholder, the Council has total control over the treatment and destination of all surpluses generated by Llesiant Delta Wellbeing Ltd. This could mean deciding to invest in additional new Llesiant Delta Wellbeing Ltd services, or rebating the surpluses back to the Council for redistribution within Social Care related services.

6.3 A contractual / commercial relationship with the Council for the provision of services

In order to protect the Council's current high-level of quality in service delivery, it will establish and enforce a supply contract with Llesiant Delta Wellbeing Ltd for all the social care and other services that the company will provide. This contract will have quality requirements and Key Performance Indicators (KPIs) that will need to be achieved on a monthly basis. This contract could have financial penalties included to ensure that the Council does receive best value for the services it commissions.

6.4 Use of the Council's current corporate services

This includes services such as ICT, HR and Financial Transactions processing. Llesiant Delta Wellbeing Ltd will need to maintain the support services that it currently enjoys, to ensure that services are provided as they are now. There will need to be a service contract between the Council and Llesiant Delta Wellbeing Ltd, where Llesiant Delta Wellbeing Ltd agrees and defines the range of services and service levels that the Council's corporate services should deliver. Just as in the service contract described above, this contract should allow Llesiant Delta Wellbeing Ltd to receive good value for money and high quality services.

7. Property and Finance

7.1 Property

Llesiant Delta Wellbeing Ltd will continue to utilise the office accommodation currently utilised, with the future arrangements being formalised by Property Services. There should not be any additional costs incurred in this arrangement.

7.2 Finances

The Council will be transferring all operating budgets that relate to the Llesiant Delta Wellbeing Ltd operation. This will include both income and expenditure.

As with all expanding businesses, there can be a period when the investment in new functions and resources does not immediately deliver financial benefit or increased turnover.

7.2.1 Financial benefits

The summary table below shows that Llesiant Delta Wellbeing Ltd could generate new additional turnover and surpluses over the first five years.

Llesiant Delta Wellbeing Ltd					
Five Year Profit and Loss Account with additional income					
Llesiant Delta Wellbeing Ltd	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5
Income	£	£	£	£	£
Existing Income	1,669,678	1,669,678	1,669,678	1,669,678	1,669,678
Total Additional Income	359,308	836,373	1,319,218	1,494,545	1,639,629
Total Income	2,028,986	2,506,051	2,988,896	3,164,223	3,309,307
Total Expenditure	2,090,505	2,455,773	2,803,679	2,882,788	2,939,964
Interest on Loan	(13,500)	(10,500)	(7,500)	(4,500)	(1,500)
Profit/(Loss in year)	(75,019)	39,778	177,717	276,935	367,844

The above surpluses could be used to develop new services or could be allocated back to the Council to be used to support other social care services.

The company will be supported by a commercial loan from the Council. This loan has been included in the financial forecast at £250k and will be provided by the Council over five years at a commercial interest rate. The loan is designed to fund all implementation costs and short term cash flow requirements in the first year.

Llesiant Delta Wellbeing Ltd does not provide any regulated social care services, so it follows the standard VAT regime. This means that the company can claim all its VAT input and will charge output VAT on all its invoices to customers. There is no financial implication or cost as a result of the transfer from the Council.

8. How will Llesiant Delta Wellbeing Ltd operate internally?

8.1 Llesiant Delta Wellbeing Ltd internal governance

It is recommended that the Company will be managed internally by one Board:

- The Company Board:
 - The formal, statutory, Company Board, legally responsible for the day to day management of the Company

The governance mechanisms that are recommended for the Council to adopt in managing Llesiant Delta Wellbeing Ltd through the DWGG can be found in a later section.

8.2 The Company Board

This Board is designed to manage and control the operational and financial performance of the company. The size of the organisation in the early years (49.06) staff, does not warrant a fully formed company board and so Llesiant Delta Wellbeing Ltd would be managed by the following positions:

- **Independent Chair** – Appointed by the Council
- **Non Exec Directors** x 2 – externally recruited selected with appropriate backgrounds to provide a creative contribution to the Board by providing independent oversight and constructive challenge to the Executive Directors

The current staffing complement will TUPE transfer on their existing terms and conditions in accordance with the TUPE regulations.

Operational matters will be dealt with by the MD and HR resource will be provided by the Council's corporate services, as they are now.

The Company Board would meet officially once every month and would deal with all aspects of the management of the company.

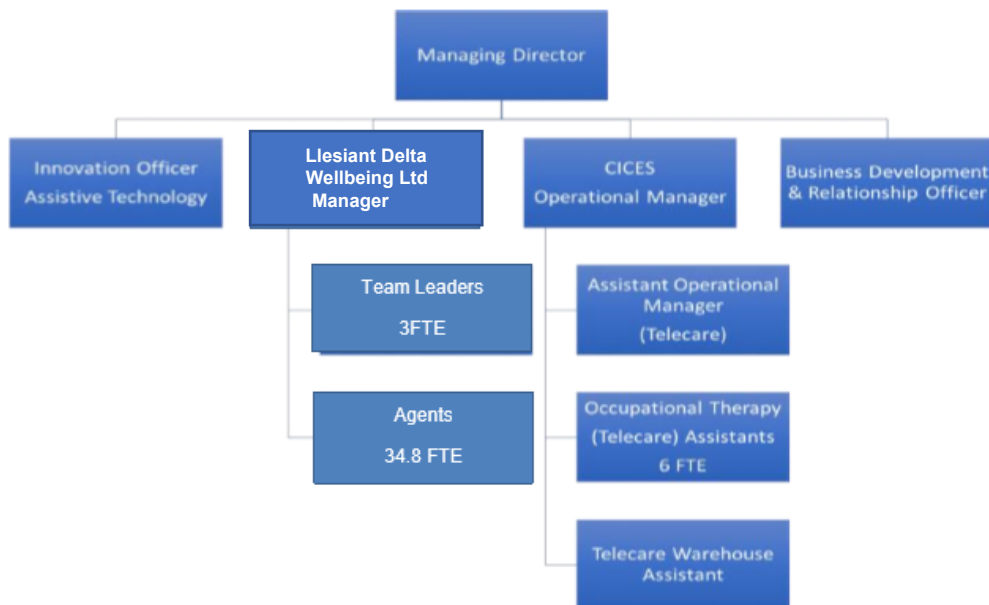
The Management team would be expected to meet on a very regular basis, as one of the significant advantages for this type of organisation is its small size relative to the Council. This enables the Managers to be based in the same building and so working together formally and informally on a daily basis. The key areas of responsibility for each Management post includes the following:

- **Managing Director** – operational efficiency, business strategy and planning; culture change, including transformation; interface and reporting with management board and with Llesiant Delta Wellbeing Ltd Governance Group
- **Finance Manager** – (bought in from the Council) Financial reporting, cashflow management; I.T.; Property; Procurement; commercial contracts

- **Business Development Manager** – overall responsibility for the delivery of new business and customers in line with the strategic goals of the shareholder

The proposed Company Management Team structure and reporting lines on transfer are set out in the diagram below:

Staff structure



9. Governance

Effective governance is an essential component in creating Llesiant Delta Wellbeing Ltd in order to ensure that the requirements of the Teckal Exemption are satisfied. For example, the need for the Council to exert control and influence over the company.

It is anticipated that the company will have a structure and relationship to the Council as set out in the following sections:

9.1 Teckal Compliance

This exemption enables the Council to award a contract to provide services directly to another legal entity without any need for a formal procurement process - provided the new body is “Teckal compliant”. To be Teckal compliant, that other legal entity must be subject to a level of control by the Council (similar to the control the Council holds over its own departments) and the entity must also derive at least 80% of its work streams from the Council.

If Llesiant Delta Wellbeing Ltd is transformed into a single Company, therefore, the Council will be able to award contracts directly to that body without any formal procurement process - provided it is formed to be, and remains, Teckal compliant. Put simply, this means the body will be subject to significant degree of control by the Council, but will be a separate legal entity. Importantly, the Company will be free to trade externally - securing up to 20% of its income from external sources.

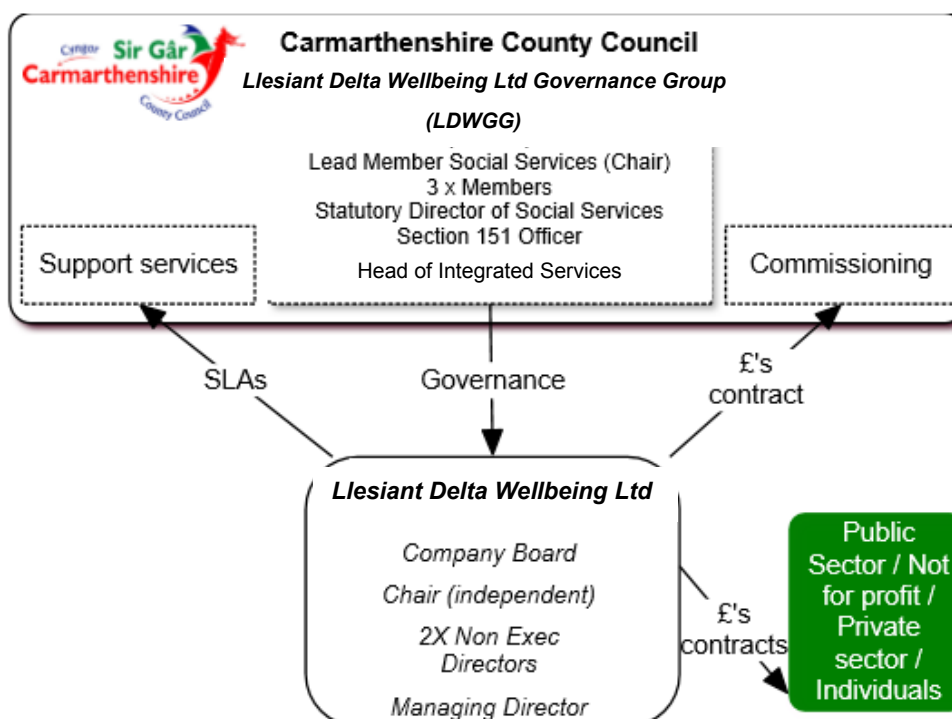
9.2 The Llesiant Delta Wellbeing Ltd Group Governance structure

The structure of Llesiant Delta Wellbeing Ltd will reflect a number of key relationships, governance and contractual arrangements for the Council and the new company.

There are four main relationships that the Council will have with the Company:

- As the 100% owner with monitoring arrangements via the Llesiant Delta Wellbeing Ltd Governance Group (LDWGG)
- As the commissioner with a contract for service delivery by Llesiant Delta Wellbeing Ltd
- As an operational partner with Llesiant Delta Wellbeing Ltd in the delivery of strategically important services that form part of the Council's access pathway
- As a contract holder for delivering business support services to the Company

It is recommended that the Company has a structure and relationship to the Council as set out in the diagram below:



Some of the key responsibilities of the boards are:

- **Llesiant Delta Wellbeing Ltd Governance Group**
The Board has the responsibility for setting out the expectations and ambitions of the Council as owners of Llesiant Delta Wellbeing Ltd at a strategic level and ensuring that the provisions of the Shareholder's Agreement are observed by Llesiant Delta Wellbeing Ltd
- **Llesiant Delta Wellbeing Ltd, Company Board**
This Board is the executive board of the company and responsible for:
 - Day to day management of the business
 - Making strategic and operational decisions
 - Ensuring that the company meets its statutory obligations

9.3 Council relationship with Llesiant Delta Wellbeing Ltd

This business case recommends the Council exert control and influence through the Llesiant Delta Wellbeing Ltd Governance Group (LDWGG). In the diagram above it can be seen that the DWGG sits in the middle of the Carmarthenshire County Council area representing its central role in the Council – Llesiant Delta Wellbeing Ltd relationship.

The purpose of the DWGG is to act on behalf of the Council (shareholder) to scrutinise Llesiant Delta Wellbeing Ltd performance against its service contract and Business Plan, and to review investment plans and risks.

The Llesiant Delta Wellbeing Ltd Governance Group will typically have the following membership:

- Lead Member for Social Services (Chair)
- Three other Members (politically balanced)
- Statutory Director of Social Services
- Section 151 Officer
- Head of Integrated Services

Selecting Members with business experience and commercial acumen on the DWGG will help to provide scrutiny and constructive challenge to the Company Board. It is suggested that the DWGG meets every quarter with the Llesiant Delta Wellbeing Ltd Company Board reporting on the following:

- Financial performance – matched against the latest Business Plan
- Service and Quality performance – matched against contractually agreed service levels, using Key Performance Indicators (KPIs) as a summary guide
- New and additional income returns and plans
- Annual presentation in November/December of the next year's Business Plan and strategic direction of Llesiant Delta Wellbeing Ltd

One of these quarterly meetings will act as the Annual General Meeting (AGM).

9.4 Contractual relationships between the Council and Llesiant Delta Wellbeing Ltd

In the structure diagram, there are two other boxes on the Carmarthenshire County Council side that represent contractual relationships with the Company:

1. The Commissioner

This is where Council commissioners of adult services monitor on a monthly basis contractual performance of the Company. This allows continual scrutiny of service delivery levels and gives commissioners significant ability to fully understand their commissioned services and the factors that affect performance

2. The Council Support Services

This is where the Council is the provider of business support services to the Company, including:

- a. HR providing transactional processing, payroll and advice
- b. Business Administration Support
- c. ICT providing all hardware, networks and software on an on-going basis including daily support
- d. Financial transaction processing providing systems and processing for purchase orders, purchase invoices, payments, sales invoicing and receipts

The contractual relationship between the Council and Llesiant Delta Wellbeing Ltd will also be supported by the following legal documents;

9.5 Articles of association

Both a **Memorandum of Association** and **Articles of Association** are required for a company formed in the UK under the Companies Act 2006 and previous Companies Acts. The **Memorandum of Association** is the document that sets up the company and the **Articles of Association** set out how the company is run, governed and owned.

The **Articles of Association** is a document that defines and records clearly the purpose of the company as well as the duties and responsibilities of its members. It is an important document which needs to be filed with the Registrar of Companies.

9.6 Shareholder Agreement

The Shareholder/Membership Agreement is a legal document allowing the shareholder/owner, in this instance the Council, to restrict what shareholders/owners and Directors can do on behalf of Llesiant Delta Wellbeing Ltd. As there is only one shareholder/owner, the aims of this agreement are to restrict the abilities and authorities of the Company Directors, so that the Council and Members are satisfied that the assets and employees of the Company are adequately protected.

10. Risks

A number of potential medium level risks have been identified as part of the Business Case. These could occur if the Company goes live. Should approval to progress the LATC be given, mitigating actions will be developed to manage and reduce the risks.

Potential risks identified are as follows;

- Delayed income generation due to service disruption
- Not achieving targeted savings and benefits
- Llesiant Delta Wellbeing Ltd is uncompetitive due to the cost of its workforce
- New entrants move into market more quickly than Llesiant Delta Wellbeing Ltd anticipated and offer competitive rates
- Llesiant Delta Wellbeing Ltd will not have the staff or resources to develop and sell new services

10.1 Failure of Llesiant Delta Wellbeing Ltd to deliver the proposed business plan

In the event of business failure or poor performance, the Council would need to consider alternative arrangements. This would only be considered after the company had been given the necessary time that any new venture needs to find its feet. There are three solutions:

- Replace the senior management team. This would typically involve replacing the directors after consistent underperformance and after the failure of their response initiatives to the initial poor service or financial performance
- *Bringing the services back into the Council.* This would be a relatively quick and inexpensive solution. Whilst it would be a retrograde step it may provide confidence to customers, staff and unions and help to manage risk
- *Move services to the independent sector.* Alternatively, the Council could look to the market to take on these services although this would take some time to achieve and incur significant procurement costs. The reasons for the potential failure of the Company as a business may also have an impact on the interest and response of the market and push up the costs. Therefore, an analysis of the costs of either bolstering the services or the Board versus making them attractive to independent providers would need to be undertaken.

The level of scrutiny of the performance of a Council owned independent organisation is much greater than that of any other independent provider and as partner the Council would have plenty of warning if the Company is not achieving its planned performance or is likely to become unviable. There will therefore be an opportunity to implement an improvement plan to bring the performance back in to line or if it is felt that this is unlikely, to look at the other alternatives discussed above

10.2 Breaching the conditions of the Teckal Exemption

Should Llesiant Delta Wellbeing Ltd begin to generate significant income from private sector customers, it may be necessary to review the business model, to mitigate the risk of breaking the Teckal exemption.

It is unlikely that the Council would breach the other main condition of the Teckal exemption, i.e. it is unable to demonstrate that it has effective control of the organisation.

11. Conclusion

There is a net financial and service benefit to the Council establishing and running Llesiant Delta Wellbeing Ltd as a wholly owned Company limited by shares over a five-year period.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

DYDD LLUN, 8FED IONAWR, 2018

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd E. Dole [Cadeirydd]

Y Cynghorwyr:

C.A. Campbell, G. Davies, H.A.L. Evans, L.D. Evans, P.M. Hughes, P. Hughes-Griffiths, D.M. Jenkins, L.M. Stephens a J. Tremlett

Yn bresennol fel sylwedyddion:

Y Cynghorwyr D.M. Cundy, J.S. Edmunds a J. Prosser.

Roedd y Swyddogion canlynol yn bresennol yn y cyfarfod:

Mr J. Morgan	-	Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedol
Mr G. Morgans	-	Cyfarwyddwr Addysg a Phlant
Ms R. Mullen	-	Cyfarwyddwr yr Amgylchedd
Ms L. Rees Jones	-	Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith
Mrs G. Ayres	-	Y Rheolwr Polisi Corfforaethol a Phartneriaeth
Mrs D. Hockenhull	-	Y Rheolwr Marchnata a'r Cyfryngau
Mrs M. Evans Thomas	-	Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd

Y Siambr, Neuadd y Sir, Caerfyrddin : 10.00 a.m. - 10.30 a.m.

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Ni chafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL

Ni chafwyd dim datganiadau o fuddiant personol.

3. CWESTIYNAU Â RHYBYDD GAN AELODAU

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi cael eu cyflwyno gan yr Aelodau. Fodd bynnag, roedd y Cyngorydd D.M. Cundy wedi gofyn am ganiatâd i ofyn cwestiwn mewn perthynas ag eitem rhif 5 ar yr agenda, yn unol â Rheol Gweithdrefn Gorfforaethol 11.1.

4. CWESTIYNAU A RHYBYDD GAN Y CYHOEDD

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi dod i law gan y cyhoedd.

5. SYMUD YMLAEN YN SIR GAERFYRDDIN - Y 5 MLYNEDD NESAF

Dywedodd yr Arweinydd fod y Bwrdd Gweithredol wedi paratoi cynllun a oedd yn amlinellu ei gynigion o ran symud Sir Gaerfyrddin yn ei blaen dros y pum mlynedd nesaf. Roedd y cynllun yn amlinellu dyheadau'r Bwrdd Gweithredol ac yn nodi nifer o brosiectau a rhaglenni allweddol y byddai'n ymdrechu i'w cyflawni yn ystod cyfnod y weinyddiaeth bresennol.

Roedd y cynllun yn ceisio gwella llesiant economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol yn y sir yn barhaus, gan sicrhau bod trigolion, cymunedau, sefydliadau a busnesau yn cael eu cefnogi a'u galluogi i ddatblygu a ffynnu.

Bydd Strategaeth Gorfforaethol y cyngor, sy'n cael ei datblygu yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, yn cynnwys prif brosiectau a rhaglenni y cynllun hwn. Bydd adroddiadau ac argymhellion manwl ynghylch prosiectau a rhaglenni penodol yn cael eu cyflwyno drwy broses ddemocrataidd y cyngor dros y pum mlynedd nesaf er mwyn symud ymlaen â'r ymrwymïadau hyn.

Cyfeiriwyd at dudalen 21 a'r ffaith y dylai'r is-bennawd nodi Diwylliant a Hamdden ac y dylai pwynt 63 ar yr un dudalen gael ei newid i gynnwys cyfeiriad at ddatblygu Oriel Myrddin. Hefyd, cyfeiriwyd at dudalen 10 a gofynnwyd am gael cynnwys y gair "felly" ar ôl y flwyddyn 2019.

Dywedodd y Cynghorydd D.M. Cundy, yn unol â RhGC 11.1, ei fod yn credu bod y ddogfen hon a'r gyfres o ddyheadau yn eithriadol o bwysig i'r holl gyngor, ond er ei bod yn eang iawn, bod diffyg manylion a'i bod yn amlwg yn "sgerbwd" a fydd yn cynnal corff sylweddol o waith. Gan mai dyma'r achos, gofynnodd a fyddai'n bosibl i Aelodau'r Bwrdd Gweithredol a'u timau roi cyflwyniadau, ar amserau a bennir ymlaen llaw, i'r Cyngor Llawn, er mwyn rhoi ychydig mwy o gig ar yr asgwrn o ran manylion ynghylch yr hyn sydd i'w gyflawni, fel y gall y Cynghorwyr fod yn rhan o'r broses weithredu o ran sut a phryd y bydd y dyheadau hyn yn cael eu gwireddu ar gyfer eu cymunedau.

Esboniodd yr Arweinydd fod yr ateb i'w gael yng nghrynodeb gweithredol yr adroddiad. Mae'r Bwrdd Gweithredol wedi amlinellu ei gynigion o ran symud Sir Gaerfyrddin yn ei blaen dros y pum mlynedd nesaf. Mae'n gipolwg ar ble rydym ni'n dymuno bod ymheng pum mlynedd. Mae'r strategaeth gorfforaethol yn ategu hyn, er mwyn sicrhau bod modd cyflawni'r nodau hynny. Ychwanegodd ei bod yn bosibl na fydd y cynllun yn gweithio wrth inni symud ymlaen, ond bydd y nodau yn aros yr un peth. Mae'n rhaid i'r cynllun fod yn hyblyg gan y bydd pethau'n newid wrth inni symud ymlaen, ac efallai y bydd yn rhaid ailflaenoriaethu rhai prosiectau. Mae'n rhaid cael hyblygrwydd. Esboniodd fod cyllido yn broblem hefyd a chan fod y gyllideb ar gyfer teithio llesol wedi'i thorri'n sylweddol, bydd yn fwy anodd. Mae'n parhau i fod yn uchelgais a bydd yn rhaid i'r cynllun newid a chael ei roi yng nghyd-destun y cyllid a fydd ar gael. Gan nad oeddem yn gwybod am y cyllid, roedd yn anodd pennu cynlluniau ar y dechrau a bydd yn rhywbeth a fydd yn datblygu wrth inni symud ymlaen. Wrth gloi, ailbwysleisiodd yr Arweinydd y bydd manylion ac argymhellion mewn perthynas â phrosiectau a rhaglenni penodol yn dod drwy'r broses ddemocrataidd.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL ARGYMELL I'R CYNGOR, yn amodol ar gynnwys y newidiadau a nodwyd uchod, fod Cynllun y Bwrdd Gweithredol ynghylch Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin dros y pum mlynedd nesaf yn cael ei gymeradwyo.

7. GORCHYMYN I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 1972, fel y'i newidiwyd gan Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007, orchymyn i'r cyhoedd adael y cyfarfod tra oedd yr

eitem ganlynol yn cael ei hystyried, gan fod yr adroddiad yn cynnwys gwybodaeth eithriedig fel y'i diffiniwyd ym mharagraff 14 o Ran 4 o Atodlen 12A i'r Ddeddf.

8. CAM 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands.

Yn sgil gweithredu'r prawf budd y cyhoedd **PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL**, yn unol â'r Ddeddf y cyfeiriwyd ati yng Nghofnod 7 uchod, ystyried y mater hwn yn breifat gan orchymyn i'r cyhoedd adael y cyfarfod, gan y byddai'r drafodaeth yn datgelu gwybodaeth eithriedig ynghylch materion ariannol neu faterion busnes unrhyw unigolyn penodol (gan gynnwys yr Awdurdod oedd yn meddu ar y wybodaeth honno).

Rhoddodd y Bwrdd ystyriaeth i adroddiad a fanylai ar y rhesymau pam roedd angen Gorchymyn Prynu Gorfodol i gaffael darnau o dir i adeiladu Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod y Datganiad o Resymau ar gyfer llunio Gorchymyn Prynu Gorfodol Cyngor Sir Caerfyrddin (Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands) 2017 i gaffael tir ar gyfer adeiladu Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands yn cael ei gymeradwyo.

CADEIRYDD

DYDDIAD

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Dydd Llun, 22 Ionawr 2018

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd E. Dole (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr:

H.A.L. Evans, L.D. Evans, D.M. Jenkins, L.M. Stephens, J. Tremlett, P.M. Hughes, P. Hughes-Griffiths, G. Davies a C.A. Campbell

Hefyd yn bresennol:

Y Cynghorwyr: J.S. Edmunds, D.M. Cundy, S.L. Davies a J.G. Prosser

Yr oedd y swyddogion canlynol yn gwasanaethu yn y cyfarfod:

M. James, Prif Weithredwr

J. Morgan, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedau

G. Morgans, Cyfarwyddwr Addysg a Phlant

C. Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol

R. Mullen, Cyfarwyddwr yr Amgylchedd

W. Walters, Cyfarwyddwr Adfywio a Pholisi

R. Dawson, Pennaeth Gwasanaethau Integredig

L.R. Jones, Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith

P.R. Thomas, Prif Weithredwr Cynorthwyol (Rheoli Pobl a Pherfformiad)

A. Williams, Pennaeth y Gwasanaethau Amgylcheddol a Gwastraff;

R. Edgecombe, Rheolwr y Gwasanaethau Cyfreithiol

D. Hockenull, Rheolwr y y Cyfryngau a Marchnata

S. Watkins, Rheolwr Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth

M.S. Davies, Swyddog Gwasanaethau Democraidaidd

Siambwr, Neuadd y Sir - 10.00 am - 10.35 am

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Ni chafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL

Ni chafwyd dim datganiadau o fuddiant personol.

3. COFNODION - 18 RHAGFYR 2017

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL Iofnodi bod cofnodion cyfarfod y Bwrdd Gweithredol a gynhaliwyd ar 18 Rhagfyr 2017 yn gofnod cywir.

4. CWESTIYNAU Â RHYBYDD GAN AELODAU

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi cael eu cyflwyno gan yr Aelodau.

5. CWESTIYNAU A RHYBYDD GAN Y CYHOEDD

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi dod i law gan y cyhoedd.

6. ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB REFENIW Y CYNGOR

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad monitro'r gyllideb refeniw a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch sefyllfa'r gyllideb fel yr oedd ar 31 Hydref 2017.

Yn gyffredinol, roedd yr adroddiad yn rhagweld y byddai gorwariant diwedd blwyddyn o £685k ar gyllideb refeniw net yr Awdurdod ac y byddai gorwariant o £2,263k ar lefel adrannol. O ran y Cyfrif Refeniw Tai, rhagwelwyd y byddai'r gyllideb wedi'i mantoli ar ddiwedd y flwyddyn.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL:

- 6.1. bod adroddiad monitro'r gyllideb yn cael ei dderbyn;
- 6.2. bod y Prif Swyddogion a'r Penaethiaid Gwasanaeth yn adolygu eu sefyllfaoedd cyllidebol yn feirniadol ac yn cymryd camau priodol i ddarparu eu gwasanaethau yn unol â'r cyllidebau a ddyrannwyd iddynt.

7. DIWEDDARU RHAGLEN GYFALAF 2017-18

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch gwariant y rhaglen gyfalaf yn erbyn cyllideb 2017/18 fel yr oedd ar 31 Hydref 2017. Byddai'r llithriant o £-4,095k yn ystod y flwyddyn yn cael ei gynnwys ym mlynnyddoedd nesaf y rhaglen.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod adroddiad monitro'r gyllideb a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y rhaglen gyfalaf, fel y manylir yn Atodiad A a B, yn cael ei dderbyn.

8. SEFYDLU CWMNI MASNACHU AWDURDOD LLEOL AR GYFER LLINELL GOFAL A ELWIR YN LLESIANT DELTA WELLBEING'

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad a oedd yn amlinellu'r rhesymau dros sefydlu Cwmni Masnachu sy'n eiddo llwyr i'r Awdurdod Lleol ar gyfer Llinell Gofal, a elwir yn 'Llesiant Delta Wellbeing Cyf', a pha mor ymarferol fyddai hynny. Byddai'r cwmni'n gallu cyrraedd marchnadoedd a ffrydiau incwm ehangach o lawer na gwasanaeth presennol Llinell Gofal. Byddai'r argymhelliad yn yr adroddiad yn amodol ar gael ei gymeradwyo gan y Cyngor.

Wrth ymateb i gwestiwn, cytunwyd y dylai'r adroddiad gael ei ddiwygio cyn ei gyflwyno i'r Cyngor er mwyn rhoi mwy o eglurder ynghylch sicrhau bod y cwmni arfaethedig yn cydymffurfio â gofynion Teckal.

Yn unol â Rheol Gweithdrefn Gorfforaethol 11.1, gofynnodd y Cyngorydd D.M. Cundy a ellid manteisio ar y cyfle, wrth greu'r cwmni newydd hwn, i newid y ffordd yr ymdrinnir â Gofal Oedolion drwy roi strwythur gyrfaol i Weithwyr yn y Sector Gofal Cymdeithasol sy'n seiliedig ar gyfuniad o brofiad, addysg a hyfforddiant parhaus, arholiadau ac arbenigedd a geir drwy "brofiadau yn y swydd" er mwyn i bobl ifanc, a phobl fwy aeddfed, gael gyrfa ddilys, flaengar a gwerth chweil gyda chyflog da yn y Sector Gofal Oedolion, pa un a yw hynny yng nghartrefi gofal yr Awdurdod, ym maes gofal cartref neu'n yrfa sy'n gysylltiedig â darpariaeth y GIG lle mae cyfleoedd pellach?

Ymatebodd y Cyngorydd J. Tremlett, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Ofal Cymdeithasol ac Iechyd, fel a ganlyn:

Diolch i chi'r Cyngorydd Cundy, am eich cwestiwn. Yr ateb byr yw 'gellid', wrth gwrs. Mae cymwysterau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu diwygio yng Nghymru yn dilyn adolygiad. Bydd hyd at 20 o gymwysterau newydd yn cymryd lle'r rhai presennol. Bydd y cymwysterau newydd yn cael eu haddysgu o

fis Medi 2019 ymlaen, a bydd y tystysgrifau cyntaf yn cael eu cyflwyno yn 2020. Y corff dyfarnu yw consortiwm sy'n cynnwys City & Guilds a Chyd-bwyllgor Addysg Cymru (CBAC) a fydd yn cydweithio â Chymwysterau Cymru, Gofal Cymdeithasol Cymru, GIG Cymru, athrawon, hyfforddwyr ac aseswyr i gynllunio a darparu'r cymwysterau newydd hyn. Mae'r sector yn cynnwys nifer o wahanol yrfaeodded i ofalwyr, nid dim ond mewn cartrefi preswyl i oedolion, ond mewn ysbytai, ac ym meysydd gofal plant, gofal cartref, afiechyd meddwl ac anableddau corfforol. Bydd y cymwysterau hyn yn cael eu haddysgu i ddysgwyr 14 oed a hŷn ledled Cymru o Lefel 1 i 5. Byddant yn rhan o fframweithiau prentisiaethau hefyd. Mae datblygu a chefnogi ein gweithlu gofal cymdeithasol yn hanfodol ac mae cryn dipyn o weithgarwch yn yr adran yn canolbwyntio ar hyn i'n galluogi i ymateb i her genedlaethol, sef bod llai o bobl na'r hyn sydd ei angen arnom yn mynd i'r maes gwaith hwn a bod mwy a mwy ohonynt yn dewis gadael wrth i gyflogau mewn swyddi sy'n cystadlu â'r swyddi hyn, ac sy'n gofyn llai o bosibl, megis manwerthu, gynyddu i'r un lefel. Ar hyn o bryd, rydym yn gwneud yn well na'r rhan fwyaf o awdurdodau o ran recriwtio a chadw'r gweithlu hollbwysig hwn ond mae llawer i'w wneud o hyd. Yn gyntaf, rydym yn bwriadu datblygu strwythur gyrfaol gwell a mwy amlwg, sy'n golygu ei bod yn yrfa a ddewisir sy'n cynnig cyfleoedd i ddatblygu a chymau dilyniant clir. Mae llawer o hyn yn digwydd eisoes ond mae angen rhoi cyhoeddusrwydd iddo a'i werthu i bobl sydd â diddordeb. Dros y flwyddyn nesaf, rydym yn bwriadu cyflwyno ymgyrch cyhoeddusrwydd i hyrwyddo hyn ym mhob sector a chwalu unrhyw fythau sy'n bodoli. Mae llawer o waith wedi'i wneud i wella'r telerau a'r amodau ar draws y sector a dyma'r amser i roi cyhoeddusrwydd i hynny. Mae angen creu cysylltiadau â cholegau lleol a gwella'r cyngor ynghylch gyrfaoedd fel bod pobl ifanc alluog yn ystyried hyn yn ddewis ymarferol yn lle cyrsiau gradd gan fod llwybrau dilyniant proffesiynol i nyrsio a gwaith cymdeithasol. Rwy'n bwriadu dod â hyn ynghyd mewn strategaeth gyffredinol erbyn yr haf fel bod y ffactorau sy'n cefnogi'r gweithlu hwn – cyflog, cymorth, hyfforddiant a chyfleoedd gyrfa yn glir ac yn gydgyssylltiedig.'

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL

- 8.1 sefydlu Cwmni Masnachu Awdurdod Lleol ar gyfer Llinell Gofal a elwir yn Llesiant Delta Wellbeing er mwyn creu incwm ychwanegol i'r Awdurdod a diogelu'r gwasanaeth presennol;**
- 8.2 rhoi awdurdod dirprwyedig i Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedol a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol sefydlu'r Cwmni Masnachu Awdurdod Lleol, ei strwythurau llywodraethu a datblygu cynllun busnes manwl;**
- 8.3 bod y Cwmni yn cael ei ymgorffori'n gwmni cyfyngedig ac mai'r Cyngor fyddai'r unig gyfranddaliwr;**
- 8.4 bod Bwrdd y Cwmni yn paratoi ac yn cytuno ar Gynllun Busnes y Cwmni ac yna'n ei gyflwyno i'w gymeradwyo'n ffurfiol i Fwrdd Gweithredol yr Awdurdod cyn ei roi ar waith;**

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL ARGYMELL I'R CYNGOR

- 8.5 bod costau sefydlu'r Cwmni yn cael eu hadennill (yn dilyn cytundeb y Bwrdd Gweithredol i lunio cwmni) drwy drefnu benthyciadau ar gyfradd llog masnachol i'w gymeradwyo gan y Cyngor Llawn dros gyfnod y cytunir arno yn y cynllun busnes manwl. Os na sefydlir y Cwmni, telir y costau gweithredu allan o arian wrth gefn;**

8.6 cael cytundeb y Cyngor Llawn i warantu rhwymedigaethau pensiwn y staff a gyflogir gan y Cwmni.

9. GORCHYMYN I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 1972, fel y'i newidiwyd gan Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007, orchymyn i'r cyhoedd adael y cyfarfod tra oedd yr eitem ganlynol yn cael ei hystyried, gan fod yr adroddiad yn cynnwys gwybodaeth eithriedig fel y'i diffiniwyd ym mharagraff 14 o Ran 4 o Atodlen 12A i'r Ddeddf.

10. TREFNIADAU TRIN A GWAREDU GWASTRAFF YN Y DYFODOL.

Yn sgil gweithredu'r prawf budd y cyhoedd **PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL**, yn unol â'r Ddeddf y cyfeiriwyd ati yng Nghofnod 9 uchod, ystyried y mater hwn yn breifat gan orchymyn i'r cyhoedd adael y cyfarfod, gan y byddai'r drafodaeth yn datgelu gwybodaeth eithriedig ynghylch materion ariannol neu faterion busnes unrhyw unigolyn penodol (gan gynnwys yr Awdurdod oedd yn meddu ar y wybodaeth honno).

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad a oedd yn crynhoi canfyddiadau'r achos busnes i greu Teckal* ar gyfer darparu trefniadau trin a gwaredu gwastraff yn y dyfodol yn y Sir, ac yn manylu ar y camau nesaf ar gyfer sefydlu'r cwmni.

[Darn o gyfraith yr Undeb Ewropeaidd yw *Teckal' sy'n caniatáu i gynghorau ddarparu gwasanaethau drwy endidau a reolir yn allanol heb fod yn rhaid iddynt ddilyn y rheolau a'r gweithdrefnau ynghylch tendro cystadleuol].

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL

10.1 cymeradwyo'r achos busnes ar gyfer sefydlu cwmni newydd sy'n cydymffurfio â gofynion Teckal a hynny ar gyfer gwasanaethau trin a gwaredu gwastraff yn y dyfodol (a reolir gan CWM ar hyn o bryd);

10.2 dirprwyo awdurdod i Gyfarwyddwr yr Amgylchedd a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol sefydlu trefniadau'r cwmni newydd a chwblhau'r strwythurau llywodraethu, gan sicrhau cyngor cyfreithiol, ariannol a thechnegol allanol priodol fel bo'r angen (drwy ymgynghori â'r Aelodau o'r Bwrdd Gweithredol dros yr Amgylchedd ac Adnoddau);

10.3 dirprwyo awdurdod i Gyfarwyddwr yr Amgylchedd a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol ddatblygu cynllun busnes manwl ar gyfer Bwrdd Rhanddeiliaid arfaethedig y Cyngor.

CADEIRYDD

DYDDIAD